

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

*Brooklin
Bg 12*

HÖGMAN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD-ÅF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

HUVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY-LANGE.

SÖNDAGEN DEN 27 APRIL 1919.

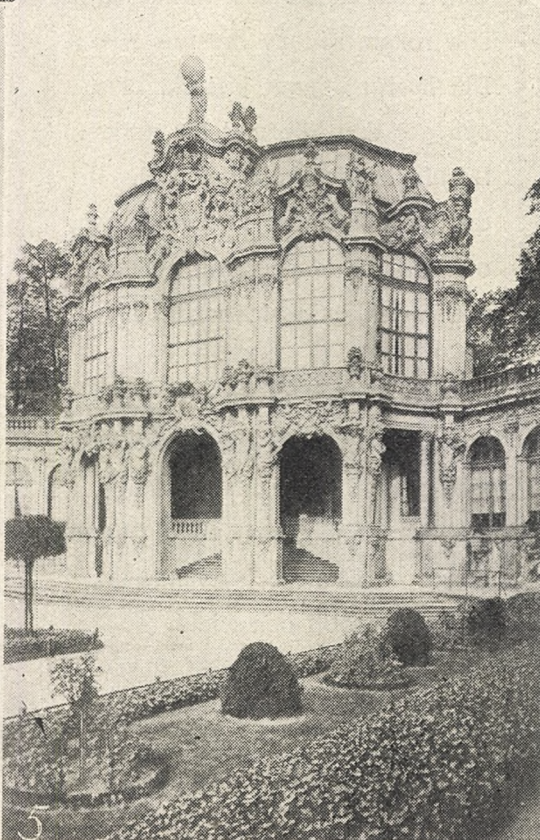
Dresden — "Tysklands Florens"

1. Brühlsche Terrasse.
2. Zwingermuséet.
3. Kgl. hovteatern.

i kultur- fiendens våld.

4. Kafolska hovkyrkan.
5. Wall-paviljongen i Zwingern.
6. Frauen-Kirche.

Kvinnan, politiken och hemmet.

KVINNAN, POLITIKEN OCH HEMMET — ämnet förefaller säkerligen mången mer än utfråkat, ja, kanske till och med icke värt att längre behandlas. Kvinnan har ju, resonerar man måhända, nu fått sin långtans politiska mål uppfyllt, åtminstone till största delen, och det som återstår av hennes önsknings att uppfylla, det är endast en ren formsak, som inom den närmaste framtiden kommer att erkännas såsom hennes rätt genom svart på vitt. Det kan heller icke emotsägas, att vid ett mera flyktigt iakttagande av förhållandena, resultatet av ens resonemang blir sådant. Ser man närmare på saken, skall man dock utan tvivel finna, att det icke är till fyllest med, att kvinnan efter mångåriga och ihärdiga strider äntligen lyckats att genom lagparagrafer och andra bestämmelser få sig tillerkänd samma politiska rätt och ställning som mannen. Lagar och förordningar äro blott teori — och mellan teori och praktik är ett stort steg. Det gäller nu därför för alla dem, som ömmat för kvinnans politiska likställighet med mannen och som bidragit till, att hon nått denna likställighet, att i fortsättningen lika varmt ömma för, att kvinnan blir i tillfälle till att verkligen omsätta denna sin teoretiska rättighet i praktiken.

För de kvinnor, som leva i ogift stånd, möter det naturligtvis i allmänhet icke det minsta hinder att utan tvång och efter bästa vilja och förstånd utöva denna sin nya rättighet. För de gifta kvinnorna däremot ställer sig saken helt annorlunda och tyvärr icke så enkel. Med all säkerhet komma de forfarande att i många fall få erfara, att de framför allt i fråga om politiska ting skola vara sin herre och man underdåniga — som bekant är, mirabile dictu, hos ett stort antal av det manliga släktet den åsikten forfarande gängse, att en gift kvinna skall vara icke sin mans jämställda utan blott hans viljelösa hustru. Dessa män se nämligen ingenting, som är mera farligt än det naturliga förhållandet att en kvinna har en egen vilja och en självständig åsikt, och naturligtvis är detta allra farligast i fråga om politiska spörsmål; de anse helt enkelt, att deras hustrur icke skola eller kunna tillåtas hysa någon annan politisk åsikt än den, som de själva omfatta. Och det minst sagt egendomliga ligger just i det, att hustrun ej får hysa en mot mannens politiska åsikt stridande mening. Ha de däremot samma åsikt som sin man, då är allt godt och väl.

Man har nu alla skäl att förmoda, att de flesta gifta män, som äro motståndare till kvinnans politiska frigörelse, komma att i sin fanatism begagna varje upptänkligt medel för att tvinga sina hustrurs åsikter in i fåror, där de ej äro hemma. Man har dessutom likaledes alla skäl att förmoda, att även de flesta ogifta män, som ha en liknade uppfattning angående kvinnornas ställning till politiken, skola indirekt hjälpa till att draga strån till stacken!

Mot ett dylikt förfarande och mot en sådan behandling av den gifta kvinnan i hennes nya ställning såsom statsmedborgare måste emellertid en stark mur resas. Här är ett stort arbetsfält, som ligger öppet, och alla krafter måste mobiliseras för att goda frukter skola kunna skördas av den satta plantan! — — —

Dagspressen har naturligtvis redan upptagit detta spörsmål till behandling, dock

veterligen icke såsom en egen angelägenhet utan blott i form av "insändare". Skall man tro dessa "insändare" och ej betvivla deras ärlighet och upriktiga mening, kommer det helt enkelt att bli ett inferno för ett stort antal gifta kvinnor, vilka önska att självständigt begagna sig av sin politiska rätt. Motståndarna till detta framhålla nämligen, om även i förtäckta ordalag, att deras hustrur icke få hysa en självständig politisk uppfattning, ty något sådant skulle helt förstöra hemlivets lycka! I ett fall har det till och med gått så långt, att "insändaren" uttalat såsom sin mening, att där politisk meningsskiljaktighet förekommer mellan äkta makar, där är skilsmässan den enda räddningen. Emellertid torde man med full visshet kunna våga påstå, att i alla dessa uttalanden mot denna kvinnans rätt döljer sig, icke fruktan för hemmets förstörande på grund av hustruns praktiska deltagande i politiken utan fastmera en känsla av harm och förtrytelse över, att kvinnan trängt sig in på det område, som är helgat

endast för mannens högre förstånd! Den gifta kvinnan skall vara mannens underdåniga hustru, och därmed basta. Eljes störes husfriden och grusas hemlyckan. Det är mannen som skall råda — även över hustruns tankegång.

När man hört och läst detta och mycket annat i samma stil frågar man sig onekligen, om det verkligen är möjligt att den gifta kvinnan genom att offra ett fåtal timmar för att nedlägga sin röst i valurnan så helt drages från hemmet, att detta kommer ut på upplösningens brant. Intresset för politiken har hon ju hyst sedan länge, och politiska diskussioner mellan man och hustru ha väl förekommit, redan långt innan hustrun i detta avseende, det vill säga i praktiskt avseende, tillerkändes full likställighet med mannen. Det är i sanning underligt att dessa få timmar våga så tungt, ty förut har det icke gått så långt, att kvinnans politiska intresse skulle vara orsak till skilsmässa! Det är vidare ganska egendomligt att de gifta män, som icke tåla att deras hustrur omsätta sitt politiska intresse i praktiken, äro så rädda för att äktenskapet skall gå i spillror. Ty man har alla skäl att antaga, att dessa utbasunerade störningar av husfriden ha en djupare grund än olika politiska åsikter — män med sådana rätt så divergerande meningar kunna vara till och med mycket goda vänner, men när det gäller hustrun, då finns det ingen möjlighet till fördragsamhet, ehuru man skulle kunna förutsätta, att fördragsamheten och förståelsen i senare fall vore ännu större. Slutligen må även en annan egendomlighet framhållas: De män, som rest starkaste motståndet mot kvinnans politiska rätt ha ju i allmänhet haft stark högerpolitisk läggning, och att dessa varit mest loja, då det gällt politik, det visa både de senaste och föregående val tydligt och klart. Men nu, i ett slag, sedan kvinnan nått sitt mål i denna angelägenhet, då ha dessa mäns intresse för politiken blivit så till ytterlighet stegrat, att eventuell diskussion därom i hemmet för med sig de mest ödesdigra konsekvenser. Nu först ha dessa mäns sanna politiska intresse vaknat.

Men, som sagt, nu gäller det att i fortsättningen hävda kvinnans, särskilt den gifta kvinnans absoluta rätt gentemot dylika illotala och småsinnade försök att undertrycka hennes åsikt och fria vilja. Härvidlag kunna emellertid inga lagparagrafer bota, utan det gäller, att genom övertygande ord och handlingar visa, att kvinnan är ett mänskligt väsen, icke underordnat utan fullt jämställt med mannen. Här gäller det vidare att övertyga om, att kvinnan i äktenskapet icke är sin mans underdåniga hustru utan att hon är hans fullständigt likställda maka och kamrat, och att hon såsom sådan har full rätt att hysa egna åsikter. Finnes hos mannen verklig kärlek till och aktning för hustrun, då förstår och respekterar han också detta, varom icke är det verkligen ur alla synpunkter bäst, att äktenskapet upplöses. Ty ett äktenskap, i vilket verklig kärlek saknas hos någon av kontrahenterna samt där ensidigt maktbegär och icke ömsesidig förståelse är rådande, det kan icke i längden vara bestående såsom en lycklig sammanlevnad.

K. W—TZ.

Fiendens fönster.

Min käre fiende, jag står
en regnkväll efter långa år
och ser din våning lysa vänlig.
Du är dig lik, fullt igenkännlig,
ja, samma nacke, samma rygg
och gången lika rask och trygg
som när du bjöd mig bästa stolen.
Du går ditt golv med pipan tänd
och blicken fridsamt inåtvänd
och knäpper tanksprift på fiolen.
Och från badbaljans varma vatten
står röken, röd av brasans ljus.
Din hustru öppnar just sin blus
och ger den lille mat för natten.
Därute är det vått och fullt,
du går och njuter hemmavärmen,
och lampan lyser varmt och gult
under den gula sidenskärmen.
I fall du blickat ut du sett
en skugga vid ett trädskellett,
men skulle aldrig kunna anat
att det var jag, som på dig spanat,
ej ont och hårt och avundsjukt,
nej, minnesgott och mjukt.

ERIK LINDORM.

Iduns byrå och expedition, Mästernamngatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 1646. Allm. 9803. Riks. 1646. Allm. 6147.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonskont.: kl. 9—5.
Riks 8660. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 14:—	Helt år Kr. 18:—
Halvt år » 7:25	Halvt år » 9:25
Kvartal » 3:75	Kvartal » 4:75
4:de kvartalet » 4:50	Månad » 1:75

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

40 öre eft. text.	Utländska annonser:
45 öre å textsida.	å textsida, 20 % förh.
4:75 20 % förhöjning för	för särsk. begärd plats.
särskilt begärd plats.	å textsida, 20 % förh.

Signe Hebbes memoarer.

Iduns

På grundvalen av konstnärinnans muntliga berättelser nedskrivna av Hildur Dixelius-Brettner.

Efterskörd.

Signe hänger upp sina ben till nästa gång.

Signe hänger upp sina ben till nästa gång.

(Forts.)

GRETCHENS KOSTYMER BLEV EJ DEN enda för vilken Signe Hebbe kom att stå i obligation till den celebre vännen. Beredviligast lämnar han henne charmanta förslag till kostymer i flera olika roller. Ett detaljerat sådant till Venus' dräkt i Tannhäuser lämnar han skriftligen i ett brev daterat Stockholm den 1 mars 1876. Det är Vendela Hebbe som varit sin dotters taleman och greve Rosen skriver:

Min nådiga fru Hebbe!

Jag har att utbedja mig fru Hebbes godhetsfulla tillgift för mitt ohöfviska dröjsmål med att besvara fru Hebbes båda vänliga skrivelser så mycket mera som jag föreställer mig att det sannolikt är något brådt om med svaret å det sednaste. Också ber jag fru Hebbe vara öfvertygad om, att min senfärdighet icke varit beroende af "bonne volonté" utan uteslutande af brist på tid hvaraf jag de sista dagarna verkligen icke haft den minsta del till mitt fria förfogande, helst som jag nyligen åter trädte i tjänstgöring vid akademien. Då jag emellertid, som sagdt, gissar att besvarandet af kostymfrågan icke längre utan men kan uppskjutas, stjäla jag mig i dag till en liten skymningsstund efter middagen för att söka, efter förmåga, rättfärdiga det till mig ställda förtroendet. —

Hvad således "Frau Holles" dräkt angår, måste jag till min stora sorg och skam tillstå, att fastän jag mer än en gång gått och klappat på väggarna till hennes bergsloft vid Eisenach och ropat som sig bör "Frau Holle macht auf"! har jag, som tyvärr icke är någon Tannhäuser, aldrig blifvit släppt dit in och således ej heller haft tillfälle att i verkligheten skärsåda hennes prydn. Min enda sagesman är således inbillningen, och den är minsann icke mycket att lita på. Dock har jag på närlagda papper som hastigast aftecknat hvad jag med själens ögon fått skåda och då — Tannhäuser nu en gång är åf fanders, så kan lyckligtvis ingen kontrollera om jag sett rätt eller galeit. —

Som upplysande text till teckningen får jag äran bifoga följande korta anmärkningar. Grundidén på hvilken jag "byggt" dräkten är föreställningen att kärleken (här förkroppsligad uti Frau Holle) ju är en flammande eld. — För att på något annalkande sätt symbolisera detta hade jag fänkt mig, att hela klädningen skulle utgöras af guldstoff i möjligaste högsta grad glänsande så att skifningarna liksom blixtrade i ljusskenet. — Klädningen (som är uringad i spets och utan ärmor samt öfver skuldrorna uppklippt och hopfästad med två karbunkelstenar på hvarje axel,) är uppskuren i sidorna intill halfva höften och släpar baktill in emot en aln! I dessa sidoöppningar framskymtar en underklädning af silverskir. — Öfver hela denna dräkt kommer nu en öfverklädnad af mörkt rosa-färgat tyll eller gase med vida trekantiga ärmor räckande till golfvet då armen är utsträckt och med ett släp på omkring två alnar. — Af smycken: ett diadem (af mycket blankpoleradt guld) trekantigt öfver pannan och smalnande af bakåt der den försvinner i hårlockar som i yppigt svall falla långt ned på ryggen. Ett bälte tätt besatt med karbunkelstenar: ett bredt och slätt armband af guld på högra handlofven, en dito på venstra öfverarmen föreställande en ringlad orm av skarpt gröna smaragder. Ett halsband omviradt tre eller flera hvar hvaraf ett räckande halfvägs till midjan, af karbunkelstenar. — Inga örringar. — På fötterna tricoter med tår och sandaler med granatröda band. — Det förstås af sig själf att den rosenröda tyllklädnaden ligger lös öfver hela dräkten så att halsband, bälte och armband endast skimra i-

Signe drager av sig det sista manliga plagget efter en succès pyramidal i "Fidelio".

Signe drager av sig det sista manliga plagget efter en succès pyramidal i "Fidelio".

nom. — Hufvudsaken är, att alla materialerna i guld och silfverstoffer samt smyckena blifva så glänsande och lysande som möjligt för att åstadkomma det "lågande" intryck som är afsedt. Bäst vore i fall tiden medgifver det, att fournisseuren i Paris hit sände prof på guldstoffet och den röda gasen äfvensom på de ämnen som skola återgifva de röda karbunkelstenarna och de gröna smaragderna. Jag vore i så fall mycket tacksam i fall fru Hebbe då ville tillända mig dessa prof på en timma, så att jag finge se ifall de äro ändamålsenliga. — Hvad heller som blir, så är jag ständigt och med största glädje till damernas förfogande ifall jag skulle kunna vara till minsta nytta i råd eller dåd. — Men jag märker att mitt papper är slut och tyvärr min lediga stund nära nog äfven, så att jag nödgas nu säga min goda fru Hebbe farväl utan att ha fått tillfälle att yttra ett ord om annat än smycken, tyger och bjeffs. Jag hoppas emellertid på, att ödet som hittills varit mig vidrigt uti att hindra mig från att resa ut till Södertelge i vår, då solen börjar tina upp vinterkrämporna kan tillåta mig denna angenäma utflykt och att jag då skall få tillfälle att slå litet mera upp min språklåda. Måtte jag äfven då råka fru Hebbe vid full vigeur och pysslande om sitt vackra Snäckviken. Det

Fru Höckert.

Comme elle serait. Comme elle est. Fidelios första sortie. Teckningar av Janne Höckert.

Fru Fredrike Wahlgren.

Konstfliten Förening för hemslöjd och Konsthandverk.

Försäljningslokaler: Gamla Högskolan - - - Göteborg.

Iduns Kokbok

267
At ELISABETH ÖSTMAN.

är den bästa kokbok för det svenska hemmet. - - -

9:de upplagan nu utkommen. Pris kr. 7:— inbunden. - - -

skulle blifva mig en verklig högtid! Anhängande om de hjertligaste helsningar till "la Diva" åt hvars, af mig väl förutsedda framgångar i Christiania jag gläder mig af varmaste hjerta, har jag med utmärkt högaktning och vänskap äran att teckna fru Hebbes tillgifne tjänare

G. von Rosen.

Sommaren 85 vänta Snäckvikens "innevånarskor" en längre tid förgäves besök av den celebre vännen. På särskild inbjudan från Vendela Hebbe sänder greve Rosen följande lika upplysande som spirituella svarsbrev, daterat:

Ombord på Vega instängd i isen vid 77:de graden nordlig bredd. 12 juli 1885.*

Min goda fru Hebbe!

Genom en i hundslåde resande Eskimå (som äfven får medtaga mitt svar), hade jag i förrgår glädjen erhålla fru Hebbes vänliga skrifvelse, för hvilken jag får på det hjertligaste tacka! — Mottag tillika min varma erkänsla för den lika älskvärda som lockande bjudningen, som det sannerligen kännes hårdt att nödgas afböja, men ofvanskrivna datering torde, i någon mån, kunna lända mig till ursäkt. Som väl däraf framgår är jag för närvarande tämligen långt borta och i färd med att få vännen Nordenskiöld samt Vega "flott" innan den 1:sta Augusti efter hvilken datu vi icke kunna hoppas någon räddning mera! Att hinna eller icke hinna är således frågan! Också arbetas här så att, oaktadt den till breddgraden hörande temperaturen af i medeltal 40 grader under fryspunkten, får ofta den som icke är Jægerian, — med respekt till sägandes, — ömsa linne ända till fem gånger om dygnet! Men trots all skyndsamhet ser det dock mer än problematiskt ut hur äfventyret skall slutas. Nordenskiöld själf måtte vara mycket bekymrad, ty han synes mig så förändrad att jag knappast känner igen honom. — Sjelf är jag af öfveranssträngning icke värd en hvalrosstand, så att skeppsläkaren förklarar att, i fall vi komma ifrån den här "pärsen", så måste jag bums ned till Schweiz eller Tyrolen för att söka plåstra hop fysiken igen. Något besök på det vackra Snäckviken vågar jag således icke för i år tänka på, så kärt det än hade varit mig, utan nödgas jag inskränka mig till att liksom ofta tillföre företaga resan i tankarna samt, här inneslutna, öfversända mina bästa hälsningar till Lallah Rookh, Gretchen, Julia, Mignon, Valentine, Zelika, Pamina, Linnéa, Pyrola, det nyslagna höet, den doftande skogen, den skvalpande vågen, icke förglömandes den wunderschöna filbunken, som jag djupt begråter! — Men skulle vi, otroligt nog, lyckas komma igenom, så ber jag så vackert att få hafva den kärkomna bjudningen inestående till nästa sommar och i så fall hoppas jag dessutom att vi dessförinnan träffas på det trefliga "Himalaya" dit — om jag icke missminner mig — de lärde ju enas om att förlägga själfvaste paradiset? — Så där ja! nu hör jag Nordenskiöld ropa igen! Huru skall detta gå? Jag som redan är så utarbetad, att jag knappast orkar teckna mig min goda fru Hebbes rådbråkade men tillgifna nordpolsfarare

Göran Målare.

* Med anledning av att greve von Rosen just då var sysselsatt med att måla Nordenskiöld i polarisen.

Gamla Anna.

elev i teckning, innan han började för Ringdahl. "En vaken, pigg och livlig pojke", så beskrev Vendela Hebbe honom från denna tid. Så skilde livets vindar dem åt för att efter många år sammanföra dem i Stockholm. Det var i början av sextioalet. Höckert stod då på höjden av sitt rykte omgiven av en skara beundrare och vänner, ej blott av hans konst utan även av hans sällsynt fångslande personlighet. "Folk slets om honom", påstår Signe Hebbe, "inbjudningar haglade över honom från kungaborgen och skalan nedöver. I det enkla konstnärshemmet på Kasten Hof vid Jacobstorg, där Vendela och Signe Hebbe vid denna tid bodde, trivdes Höckert synnerligen väl. Han var "enfant de la maison" och utnyttjade till fullo sina privilegier som sådant. "Han var den värsta nattuggla jag råkat ut för", säger Signe Hebbe. "Mycket ofta hände det att han på hemvägen från en fest, då han var "i pratagen", som han uttryckte sig, ringde på hos sina vänner på Kasten Hof, och det ej sällan kl. 3—½ 4 på morgonen. Då var det att svepa in sig i sin morgonrock, få tofflor på fötterna och gå och öppna." "Men nu får Janne vänta i tamburen till dess jag kommit i säng", och Janne väntade och beviljades sedan tillträde till mor och dotters sängkammare. "Och se'n satt han på mammas sängkant och pratade. Det finns inte och har aldrig funnits en så rolig människa som Janne Höckert — han var så omåttligt, så förhåxande rolig. Och så grälade han och jag — om konst, musik och allt mellan himmel och jord — om mina roller inte minst. Ofta då han satt så där på sängkanten och då stridens vågor gingo höga fick han upp papper och penna och "ritade av" mig. Så efter en representation av Fidelio. "Nä-

Janne Höckert.

"Min elev, professor Höckert", sade Vendela Hebbe ofta skämtsamt då hon presenterade vännen "Janne Höckert". Och presentationen hade ett visst fog för sig.

Under Vendela Hebbes första år i Jönköping, sedan hon lämnat Näsbyholm, var Höckert verkligen en liten tid hennes

Janne — så där tjocka ben har jag inte." "Jaså, har du sådana här då — det är stoppning förstas det andra." Så tillkom under mycken munterhet, medan dagsljuset började strida med ljuset från den gröna nattlampan på Vendela Hebbes nattduksbord den Fidelio-serie — som Signe Hebbe bevarat genom åren som ett kärt minne av den avhållne vännen och en av sina älsklingsroller. Ofta kom Höckert upp på teatern och hämtade Signe Hebbe efter föreställningens slut. "Då det är Hugenerna vet jag alldeles precis då jag skall gå in, ty då du dånar i fjärde akten flämtar alltid gaslyktorna på Gustav Adolfs torg."

"Ni skall alltid ge mig penna och papper då jag kommer upp", sade Höckert ofta. "Jag pratar aldrig så bra som då jag klottar". Och så tillkom vid aftonlampan i det Hebbeska hemmet en hel del karrikatyror och teckningar av Höckert, mer och mindre utförda. Där tecknades en kväll efter Hugenerna, då Höckert varit uppe på teatern och hämtat Signe Hebbe. "The operarats finding out that Janne Höckert has bonbons in his pocket" — och "one of them piqued for being neglecter. "Ögonblickets infall kastades ned på papperet, revs ofta sönder av konstnären i nästa ögonblick efter att ha fyllt sin uppgift att roa för stunden. Harald Wieselgren var ofta medlem av sällskapet och bidrog själfvallet ej minst till trevnaden. Bäst det var kunde Höckert vara försvunnen, han återfanns då i köket hos gamla Anna, lika äkta smålänska som Höckert smålänsning. Och då berättades historier, ofta rätt mustiga sådana. Anna gav ej Höckert efter vad historiernas saffighet beträffade. "Nej, men Anna", kunde Höckert säga, "det där var då väl starkt". "Åh, bevars, det kan han allt orka höra, det där berättade biskop Tegnér".

Till Höckerts mor, — liksom till hans syster, fru Frederike Wahlgren, i Jönköping stod Signe Hebbe i nära vänskapförhållande. Då hon på sina konsertturnéer besökte Jönköping bodde hon alltid hos fru Höckert, vilken då såsom en särskild artighet upplät sonens ateljé till gästens sängkammare. "Jag minns särskilt att jag en natt sov där bland studier och utkast till hans "Gudstjänst i lappkapellet". Man sov utmärkt i Höckert förgyllda säng, liksom det i hela Sveriges rike inte fanns maken till gott bord som hos Höckerts.

Förhållandet mellan Höckert och hans mor står för Signe Hebbe såsom särskilt vackert. Han skämtade ofta med gumman; så erinrar sig Signe Hebbe livligt huru han, efter återkomsten från sin stora utländska resa hösten sextioåtta berättade huru han haft audiens hos sultanen.

"Nå, vad sa' sultanen", frågade gumman intresserad.

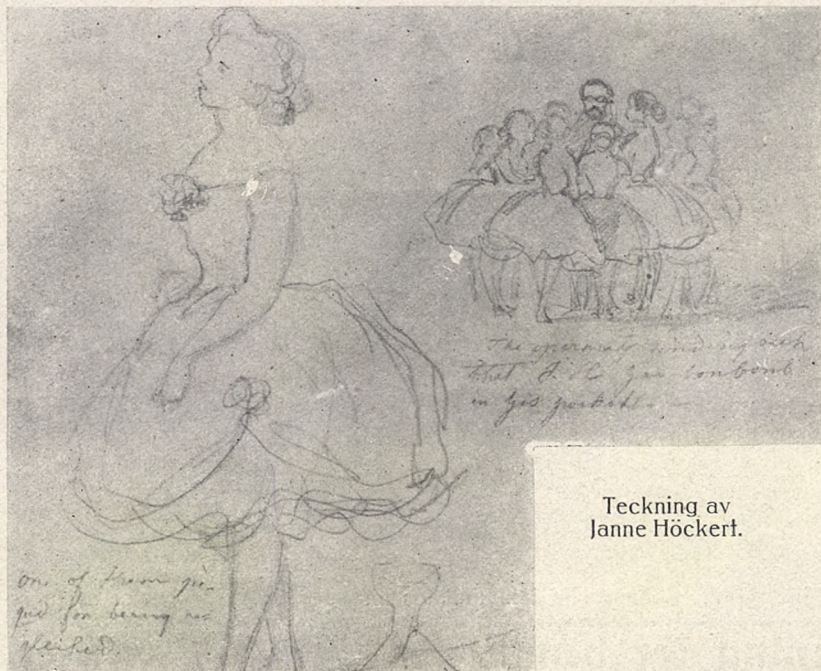
"Han sa': God dag, du son av en hynda."

"Åh, Gud bevara mig — men va sa' du då?"

"Jag sa': Jag är smålänsning, men född av hederliga föräldrar."

— Signe Hebbe var i Paris då underrättelsen om Höckerts tidiga bortgång i september 66 nådde henne. "I Paris, där vi hade haft så många glada dagar tillsammans — frid över hans minne."

(Forts.)

Teckning av Janne Höckert.

Ett hypnotiskt fall? * Av Hugo Öberg.

ETT UNDERLIGT SAMMANTRÄFFANDE! I går, när vårt lilla kofteri satt i sin vanliga vrå på kaféet och diskuterade fallet Rasputin, den erotiske munken och hypnotisören med det sagolika våldet öfver kvinnorna, kom jag att tänka på min gamle barnomsvän Karl, hvars äktenskapliga tragedi jag aldrig riktigt kunnat bli klok på. Medan vännerna runt omkring mig med skarpa och djärva ordsnitt dissekerade den ryske svavelprofetens andliga kadaver, gick det plötsligt upp för mig, att nyckeln till gåtan var att finna i hypnotismens hemliga fack. I dag läser jag i tidningen att Karl är död. Ett underligt sammanträffande! —

Det är några år sedan vi sist träffades, Karl och jag. Det vållar mig därför en viss ansträngning att haspla upp det förflutnas härva och få fatt i uppslagsändan. Man borde aldrig släppa kontakten med de gamla vännerna, en vacker dag äro de borta och träffas icke mer, man står där på något sätt skamsen, med sin vishet lurad af snålheten.

Emellertid är jag glad att Karl fick dö en naturlig död, ty med hans stolta, otåliga och eldiga natur måste det ha varit en ständig tortyr att icke kunna gå med alldeles klara äktenskapspapper i bröstfickan. Jag vet att han ofta, när det förflutna av en eller annan anledning revs upp, bar en revolver i någon av de andra fickorna. Jag är glad att Karl fick dö före Maria, han skulle aldrig kunnat bära hennes bortgång. Men hon kommer nog att leva över smärtan och till sin ålders vinter tänka på huru hon alltid älskade honom. Hon, som en gång bedrog honom!

Bedrog honom! Hur meningslöst och förfärligt fånigt! Man bedrar en äkta man, vars efterhängsna käpp ständigt stultar moraliserande omkring i ens närhet, men icke en förste älskare och resonör, vars smidiga fäktivärja endast i passionens benådade ögonblick klirrar i gemaket. Gör man det, är man ett vapen eller — hypnotiserad! Maria var icke något vapen — jag tänker på henne som på en död, ty i detta ögonblick torde hon vara dödare än han, som hon älskade — nej, hon var icke något vapen. Hon var som en stor skön la france-ros, en grann doftande blondin med både tankar och känslor, en kysk, enkel moderkvinna, varm och ofördärvad. Och ändå! Ja, blondinerna ha ju fått ett visst rykte om sig att vara falska och opålitliga, och det porlar verkligen ofta litet oroligt i deras klara ögons glittrande källsprång. Men är då den panterfläckiga aprilvåren yfligare än den björnbruna oktoberhösten? Fråga döden om livet är vederhäftigt! Döden. Jaså, du kom dock med äran ur allt trasslet, du höll ut, gamle Karl. Gamle, säger jag, nej evigt unge, med vitt hår vid femti år! Bombarderad kapten i eget blockhus på passionernas eviga slagfält slogs du för henne, som du aldrig kunde släppa, tills du stupade. Pistolen genom gluggen mot djävlarne utanför, men mustaschen mot hennes röda läppar. Lycan trasig, men kärleken hell!

I sanning, du har segrat, slapp bli pensionerad och överleva dig själv. —

Innan jag i dag går upp och ser på Karl, som Maria bett mig om — hon har sin underbara stämma kvar, det kårar som rosendoffer från den till och med i telefonen — innan jag gör detta, vill jag försöka samla mina reflexioner och minnen till något slags förklaring över detta egendomliga fall.

Intet tvifvel om att Karls och Marias kärlek var av den enda rätta halten. Unga och stolta människor båda möttes de första gången, när våren stod i guld och grönt. Ett

ståtligt par med avvisande hållning utåt, men fulla af vemod och känslighet innerst. Egentligen barn, som trodde de flesta om gott och ville leva livet som en saga. Han hade haft det stormigt hela sitt liv utan att det bitit på hans ungdom, och nu var han naturligtvis en Tannhäuser och Flygande Holländare, som hon, heliga Elisabeth och spinnande Senta skulle rädda ur fördömseln. Ja, hon fick också heta Solveig och Synnöve och allt vad der er dejligt.

I tre år hade de räknat ut att förlovningen för deras fattigdoms skull måste räcka, men de härdade inte ut att vara ifrån varandra mer än ett år, och så byggdes där ett verkligt skatbo af pinnar från alla håll. Smekmånad, så sutto plötsligt en dyster höstmorgon på de kala grenarna kring skatboet Enfaldens jamande kajor, Bristens skrånande kråkor och Missförståndets hotfulla korpar. En förfärlig tid, men den få de flesta gå igenom. Så kom första ungen i boet och som genom ett trollslag voro alla de onda fåglarna borta ur livets träd. De båda skatborna skrattade och pysslade från morgon till kväll och kväll till morgon. Tills en dag, när skattar inte passade på, utan var ute på näringsexpedition, skatmor låg blödande under klon på en duvhök. Och när skattar kom hem, voro alla de onda fåglarna där igen, svärmande kring boet likt onda andar. Skattar rök på höken med ett sådant ursinne, att han måste släppa rovet och hastigt sicka i väg inåt skogen. Sedan — nej, varför leka med dikt inför den isande verkligheten att han, vännen Karl, nu ligger still! Men askgrå och avskräckande lik en hök var i alla fall den man, som så när för alltid fördärfvat mina vänners lycka, om än icke deras kärlek. En man af Rasputinsorten, äregirig, självsäker, svavlande och kvinnolysten. Utan tvivel hade han hypnotismens gåva, en motvikt till hans aplika fulhet, som annars borde jagat varje kvinna på flykten. Nu naglade hans dunkla, dystra blick fast det ena offret efter det andra inom hans trollkrets.

Om kvinnor med blonda ögon äro vanskliga, så skall man däremot bland män med bruna irisringar finna de farligaste vännerna.

Från den synpunkten var Karl således predestinerad. Han har själv berättat mig, hur mannen i fråga på honom utövade ett underligt magnetiskt inflytande, så att han tidvis både rörde sig och talade som den andre. Ja, det var ögonblick, då han trodde sig vara vännen själv! Och så länge denne stannade under hans tak och lät sin visdom flöda — i politik som i erotik — kunde värden icke få fram en invändning över sina läppar, äfven när hans instinkt samarbetade med förståndet till kritik. Väl ensam igen med hustrun nåddes han av reaktionen, det var som en mara släppt och hans blev åter sig själv.

— Vad han är ful och tillgjord! sade hustrun. — Och såna otäcka ögon han har! Men vännen fick gå där, ut och in, dag efter dag.

Till plötsligt mannen finner hustrun förhäxad, förgiftad, gåtfullt och ont leende inför hans ängestfulla böner om förklaring. Som en sömngångerska vandrar hon genom rummen och han kan icke väcka henne. Varken med smekningar eller hotelser. Hennes förstånd står stilla, hon bryr sig inte ens om att ursäkta sig, att slingra sig. Han tigger henne om förbarmande, vill blott veta sanningen, så att han kan ta några mått och steg, innan han mister vettet, han också. Nej, hon bara tiger och småler på ett frånva-

rande sätt, som jagar kniven genom hans hjärta. När han efter flera månaders själskamp med hypnotisören utifrån får veta sanningen om hustrun och vännen och med en sista oerhörd viljeansträngning får henne att mekaniskt bekänna, faller han ned som skjuten, träffad i känslornas centrum. Ett nervslag lamslår hans medvetande, fortyren har för en stund mist sin makt över hans själ. Men när han vaknar, minnes han ännu hennes sista ord, hur hon med plötsligt uppspärade pupiller ser sig omkring och med händerna mot finningarna mumlar:

— Vad har jag gjort? Var har jag varit?...

Endast hypnotismen förklarar den smutsiga, råa munken Rasputins makt över kvinnorna, en man, som rädde befalla tsarhovets skönaste och stoltaste dam, den ingen av det heliga Rysslands förnämsta herrar fått att gå i brudstol. Svavelprofeten pekade blott, och viljelös ställde sig den unga kvinnan i kön för att, när hennes tur kom, få tappa sin ärekrona vid den oheliges fötter...

I går var jag uppe hos Maria och såg Karl. Som oftast i livet hade han även i döden en glans af smärtsam lycka öfver ansiktet. Om det var draget vid den vackra munnen eller ögonlockens underliga välvning kan jag icke säga. Det är svårt att skriva i dag, men för Marias skull lika mycket som för Karls kan jag icke låta denna utredning få förbli oavslutad.

Maria är en kysk och god kvinna. Hur enkelt gripande hon sade allt detta:

— Du vet inte hur jag lider, när jag tänker på vad jag en gång förbröt mot honom, som jag alltid älskat högre än mitt liv, ja än mitt barn. Hör vad jag säger: alltid älskat! Alltid! Den som bedrog honom var inte jag, det var en annan. Jag måste ha blivit hypnotiserad. — Jag spratt verkligen till vid hennes sista ord, mina egna reflexioner fingo ju en högre relief mot denna reella bakgrund av död och smärta.

— Och tänk så underligt! fortsatte hon med fastare stämma:

— Innan Karl dog, biktade han, att han också bedragit mig. Det var flera år efter min — olycka. Han satt en afton på restaurang — det var under den perioden, när han levde sitt oroliga uteliv och vi var så olyckliga — och plötsligt märkte han, att den unga violoncellisten i damkapellet stirrade honom rakt i ögonen. Han stirrade igen, hon lär ha varit alldeles bildskön med de svartaste solar till ögon. Hur länge de stirrade så på varandra, visste han inte, en vän han hade med sig rörde till sist vid hans arm och väckte honom. Men då var han som förhäxad, och det blef ett förhållande fast hon var gift. Andå älskade han mig hela tiden, det svor han vid sin salighet! Är inte livet bra hemskt och förfärligt?

Hon darrade på rösten igen, denna röst som doftar likt en la france-ros och som jag — nej jag vågar inte skriva ned det ännu. Hon tog upp igen:

— Det är nästan en tröst för mig, att han också narrade mig. Då kanske vi äro kvitt. Jag led så ohyggligt den tiden, men fick honom aldrig att bekänna något. Han var så stark, Karl. Jag såg stort på henne. Hon var skön i sin sorgdräkt, den 43-åriga blondinen såg ut som en ung flicka, och jag darrade i mitt innersta. Var det kanske av pietet för den döde, som jag sade:

— Kvitt bli ni aldrig. Hans lidande var oändligt mycket mera komplicerat och våldsamt än ditt. Nej, kvitt bli man och kvinna aldrig!... Jag arme!

Carl Strandberg. En vitterlekare av sångarsläkt.

Av E. N. Söderberg.

EN SÅNGARSLAKT I TVAFALDIG MENING är den Strandbergska. I främsta rummet genom det frejdade brödraparet Olof och Carl Vilh. August Strandberg ("Talis Qualis") blev namnet knutet såväl vid den nationella lyriska scenen som vid den fosterländska parnassen. Särskilt är det "Talis Qualis", pansarsångaren, kungahymnsdikta- ren och Byron-tolkaren, tillika hemlivets och de svenska minnenas skald, som åt sig och sin frändekrets skapat en förblivande ämin- nelse.

Strandbergarnes konstnärliga och vittra traditioner bevaras ännu i dag. Flera medlemmar av slakten ägna sig sålunda forffarande åt musik och scenisk konst, och inom den samtida litteraturen är namnet representerat av ett syskonpar, den kända novellisten Hilma Angered-Strandberg och lyrikern Carl Strandberg. Den sistnämnde tillhör visserligen icke dem av våra diktare som ymnigt ödsla med sina poetiska ingivelser, och han kan lika litet räknas till dem som ävlas att inhösta ryktbarhet med hjälp av det moderna reklamakeri, vilket icke är främmande ens för Apollos dyrkare. Men hans till omfånget blygsamma alstring — hittills två diktsamlingar — rymmer inom sig så pass mycket av äkta och kärnsund halt, att den förtjänar uppmärksammas vida mer än åtskilligt annat, som framträtt med mycket större anspråk, men ägt långt mindre värde.

En särskild anledning att nu erinra om Carl Strandbergs författarskap ligger däri att han i dagarna fyllt sextio år.

Stockholmsbarn till börden och född den 21 april 1859, har han sitt skaldepåbrå från ännu närmare håll än från den ryktbare frände, om vilken jag förut erinrat. Hans far, justitierådet Carl Gustaf Strandberg, en uppsalasalmtida och förtrogen vän till C. R. Nyblom, Fredrik Sander m. fl., hade nämligen vid sidan av ämbetsmannavärven ägnat sig åt skaldekonsten med så stor framgång, att han invalts i de adertons krets, där samtidigt med honom hans kusin "Talis Qualis" innehade en av de blå fåföljerna. Justitierådet Strandberg var en man med rik litterär bildning, genomträngd av kärlek till vår klassiska vitterhet och till Tegnér, vars diktargärning han besjöng i en på sin tid mycket uppskattad minnesdikt.

Carl Strandberg, som redan under gosse- åren hade sorgen se sina föräldrar ryckas bort av döden, fick sin första undervisning i Klara skola, där så många duktiga karlar fostrades under hotet och hägnat av den bistre men dugande rektor Söderlinds färla. Han har ock i en dikt till en gammal kamrat och skaldebroder erinrat om huru

gubben Söderlind drog barsk försorg
om våra unga hjärnors tukt och ansning.

Den som efter faderns fränfalle tog upp i sitt hem den då knappt femtonårige gossen var "Talis Qualis". Dennes redaktörsrum å Posttidningen blev ock det refugium, som hans unge frände regelbundet uppsökte under förmiddagsrasterna mellan skollektionerna. Där såväl som i det Strandbergska diktarehemmet fick han ock stifta sin första bekantskap med dåtidens yngre skaldegeneration, en Carl Snoilsky, en C. D. af Wirsen, en Edv. Bäckström m. fl. De outplånligaste intrycken skänktes honom emellertid av hans faderlige beskyddare. Den högt begåvade skalden var vid denna tidpunkt redan bruten av sjukdom, men arbetade troget på sin post och föll bokstavligen på denna, sedan han manligt stritt mot lidandet, om vilket han själv så ädelt bekant, att det

hade "skärpt hans syn för livets utsikt bortom skyn". Redan 1877 överskred "Talis Qualis" — ännu icke 60-årig — tidens gräns.

Sina skolstudier fullbordade Carl Strandberg vid Stockholms gymnasium och i Nyköping, från vilken stad han en gång skulle hämta sin brud. 1879 blev han student i Uppsala. I tidiga år hade det lekt honom i hågen att bli sjöofficer, och hans dikt bekänner icke sällan hans kärlek till havets friska böljesvall och oöverskådliga synvidder. Detta önskemål blev han emellertid ej i tillfälle att realisera, och hans framtidsplaner inriktades då på kyrkans tjänst, som flera av släktfäderna hade ägnat sig åt. Efter slutade akademiska studier prästvigdes han 1885 i Strängnäs av biskop A. Th. Strömberg. I denna vittert begåvade stiftschef fann han en faderlig vän, och när han några år senare vid Strömbergs griff ristade hans runa, tecknade han den hänsövne i en bild, vars drag torde forma minnessångarens eget kristna personlighetsideal:

Ej som en skylt, som tigger bifallsskrål
av andlighetens skädelystna svärmar,
ej lik den hops, som under frasens prål
gudaktighetens kraft förgäves härmar,
din tro varf spord: fullkomlighetens mål
den under ödmjuk, stille växt sig närmar.
Ej låg den på din ande hämmande,
ty intet mänskligt blev dig främmande."

Efter några års tjänstgöring som e. o. prästman, bl. a. även i Stockholm, blev Strandberg 1889 regementspastor vid Livregementets husarer och flyttade i sådan egen- skap påföljande år till Örebro, där han fick sitt första egna hem och kvarblev ett helt årtionde. Självt har han betecknat vistelsen i den gamla Engelbrektsstaden såsom mycket betydelsefull för sin utveckling. Här var det ock hans sångarhåg mottog sina väckelser, och särskilt i sällskapet "Concordia", en äldre syster till stockholmarnes "Idun", fann han en tacksam resonans för sina litterära prestationer. Jämsides med sin prästerliga tjänst ägnade han sig åt journalistisk verksamhet, i det han några år tillhörde Örebro Tidnings redaktion, och från detta organs tryckeri utgick även hans första poesi- häfte, "Några dikter", som utkom 1895.

Vad som allt från början angivit grund-

tonen i Carl Strandbergs poesi är dess utpräglade svenskhet. Den ger uttryck åt en brinnande åhåga, att ursprungsdragen i vårt nationallynne måtte utstråla ur alla skapelser av den svenska anden. I en inledningsdikt, "Svenska folket till tidens sångarsläkte", uttalar han en käckt formad oppositionslösen mot dekadenternas diktning, vars sjuka blom- mor spirat i förkonstlingens mysksdoftande buoarluft, och han manar tidens söner till- baka till björklunder och klöverängar, till skogskällor och havsfjärdar, till bygdehjäll och borgarhem med ofördärvade seder och oanfrätt livstro.

Carl Strandbergs debutarbete mottogs väl- villigt av kritiken och renderade sin författare uppmuntringen av ett akademiskt stipendium. Fem år senare utsände han sin andra poetiska skörd, "Nya dikter", där grund- dragen i hans skaplyne framträdde ännu mer accentuerade. Vad som kanske mest på- fallande ger sin prägel åt detta hans andra verk är det starkt polemiska draget i vissa dikter. På samma gång skalden fortfarande gisslar moderna dekadanssymptom ("Sorglösa släkter"), vänder han sig ock med skärpa mot vad han anser missriktat inom sam- tidens religiösa liv. I en sång om Luther drar han sålunda i härnad mot den sjukliga och omanliga världsskyggheten hos en flock, som framträder med anspråk på att i emi- nent mening vara kristlig, och han gör gäl- lande, att den vidhjärtade reformatorns ideal icke rymmes inom vissa exklusiva riktningars trånga fromhetstyp. Var är nu Luthers anda? spörjer han:

är den hans,
den ton så jämrade, den min så butter,
som nu fått rang av högsta observans?

I reformationshjälten ser han en trons he- ros, men tillika en fullblodsmänniska, som nog djupt kände vedermodan i "vår levnads ökenfåg", men ock visste, "var oasens källa låg i skuggan av ett vinträds mogna klas- sar." Om ett polemiskt intresse drivit skal- den att väl ensidigt teckna den wittenbergske nydanaren som en renässanstyp och att bedöma vissa drag hos reformationsidéer- nas nutidsarvtagare något obilligt, så äger dock hans Luther-bild en kärna av sanning, och särskilt verkingsfullt är greppet att ställa den mammonskult, som uppträder i fromhetens skyddande förklädnad, i refor- matorns ideal:

Jag hör hans stämmas ve mot hycklarhop,
som gör sig bred i andlighetens kretsar
och trots gudsnådighetens herrerop
vid guldets klang sitt Judas-öra spetsar.

Samma stridslyne som uppbär Luther- dikten har fått utlopp i sådana våldsamt ag- gressiva kampsånger som "Nasarenen och vi" och "Modern fromhet". Men att Carl Strandbergs lyra har besjälade toner även för betraktelsestundernas "stilla och barm- härtiga läkedom" och för fridskänslorna i helgedomen, därom vittna de av lugn har- moni genomströmmade kväderna "Betania" och "Vid altaret".

De mera centrallyriska kväderna av Carl Strandbergs hand avspeglar ett lika oförställt som lättört sångarsinne, för vilket ljus och skugga ofta växla. Karaktäristisk för den mörkare skiftningen i detta kynne är t. ex. den på en präktig given situationsmålning från havsbandet byggda dikten "Stilje", som ändrar i ett utbrott av besvikenhet:

Jag tiggat om vind att segla utåt havet
från människornas hat och krämarvärv

och slippa se mitt hela liv begravet
i glädjefattig kamp för brödförvärv.

Men åren gått sin kos — än ingen ljusning!
Min dag sjönk ned, och skuggan faller lång.
Med övergivet hopp på havets krusning
jag vandrar över strandens sten och lång.

Dessa ord äga ett starkt frändetycke med den svärmodiga bekännelse en annan skald, Fredrik Vetterlund, långt senare format, när han besjungit, huru "mannen får med jordiskt slit betala, att gosseörat hörde sfärers sång." Men i likhet med denne yngre diktare är Carl Strandberg alltför själssund för att kunna hamna i en fröstlöshetens melankoli, och han finner sina hugsvalelsekällor icke blott i det jenseits, som vår längtan sträcker sig mot, utan ock i detta livets bästa gåvor:

Jag tackar himlen, som beskärt mitt liv
att kunna undan tidens härjning rycka
min kärlek till de ting, som fött min lycka,
mitt land, mitt språk, mitt hem med barn och viv.

I dem av sina dikter, som framsprungit ur bestämda nationella motiv, har Carl Strandberg tydligt lagt i dagen, att han står jämväl i andlig släktskap med "Talis Qualis". Den manliga stålklängen i dennes kväden framträder icke sällan personligt förnyad i vad hans yngre frände sjungit.

För en större publik har Carl Strandbergs lyra nu icke låtit höra sig under rätt många år. Ökade praktiska göromål torde i sin mån ha vållat denna tystnad. 1898 befordrad till kyrkoherde i Askersunds landsförsamling, dit han två år senare flyttade, vann han 1903 transport till Arboga stora pastorat. Han har där verkat både som kontraktsprost och som skolinspektör, han har varit anlitad jämväl för det kommunala livet, och sedan ett kvartsekel tillbaka lämnar han varje vecka religiösa uppsatser till ett stort antal svenska tidningar. Allt detta kräver sin man, och därtill kommer, att den för både sina hjärte-håvor och umgängesgåvor i vida kretsar uppburne Arboga-herdens framstående talgäva icke sällan tages i anspråk även för andra uppdrag än de rent prästerliga. Icke förty tror jag mig veta, att han icke alldeles gömt sin lyra under homilier och ämbetsprotokoll. Och det må vara tillåtet hoppas, att dess toner ånyo skola ljuda för en större krets än de närmaste vännernas.

Ett uppdrag.

Av NILS SELANDER.

— MAN SKALL ALLTID BO MITT EMOT där det är vackert, så har man alltid något värt att se på.

Var hade han det ifrån? Ur en bok eller ett brev eller bara i förbigående av ett samtal?— Nå, huru som helst: här var utsikten verkligen vacker.

Den gamla rövarborgen på andra sidan floden stod som ett drömslott mot den skyfria vårhimlen. Grönskan på vallarna var årets allra första, mossigt kort och tät. Nedanför på sluttningarnas terrasser blänk- te fruktträdens knoppar som stora förpup- pade insekter, där de icke redan fått små gulskiffande vingar att liksom försöka lyfta sig från grenarna. Längre ned stucko top- parna av en rad popplar upp över taken på en långa vita villor och hus. Det skimrade från det unga lövet. Längst ned bröt den breda vägen fram, som kom den direkt ur berget, och förde rakt på färjstället. Fär- jan vaggade sakta på vattnet och ur röret på färjkarlens skjul steg en smal silverstrim- ma rätt upp i den blickstillta luften. I rym-

Lotten af Edholm 80 år.

RODA KORSET, SOM NU LIKT ETT VALDIGT träd omfattar all världen och vars frukter miljo- ner människor njuta som livets manna, var en gång en späd planta, som fick skydd av starka och varsamma kvinnohänder. Då Röda Korset på 1860-talet infördes i Sverige — vårt land var en av de första stater, som undertecknade Ge- nèvekonventionen — vanns änkedrottning Jose- fina genast för dess idé, och i sin hovfröken då- varande fröken Lotten von Heijne, sedermera fru Lotten af Edholm fick drottningen en lika entusiastisk som duglig hjälparinna. Då fru Ed- holm i dagarna fyllt 80 år — den 18 april — må här med några, blott alltför knapphändiga ra- der erinras om hennes betydelsefulla gärning och om hennes livsvarma, soliga personlighet.

På Drottningholms slott började 1864 en liten krets damer under ledning av änkedrottning Jo- sefina och drottning Lovisa ett sömnadsarbete för Röda korset och Lotten Edholm var drott- ningarnas högra hand. Det var hon som fick klippa till och ordna med sömnaden och som oförskräckt satte saxen i kungliga, gamla damast- dukar, framletade ur förråden och så stora, att man måste stå i två rum för att kunna veckla ut dem. Det syddes och samlades förråd och repa- des charpi av Fruntimmersföreningen, som den kvinnliga arbetsgruppen fick till namn, då den konstituerades och dess ledarinna var Lotten Ed- holm. Med ett avbrott av fjorton år har fru Ed- holm varit ordförande i den kvinnliga avdelnin- gen av Röda korset från 1865 till 1906. Dess namn ändrades från Fruntimmersföreningen till Dam- kommittén, vilket bibehölls till omorganisationen 1906.

Lotten Edholm har i ett stort handskrivet verk, kallat "Minnen tillhörande Röda Korsets verk- samhet från år 1865", som hon vid sin avgång från ordförandeposten överlämnade till Röda kor- set, givit en skildring av dess tidigare historia och ur denna kan man klart och tydligt utläsa hen- nes egen utomordentligt betydelsefulla insats i arbetet. Hade icke hon och många med henne i hängiven kärlek offrat tid och krafter åt kär- leksverket att bygga upp den svenska sjukvården på Röda korsets grund, skulle vi icke ha kunnat möta varken krigsåret 1914 eller farsoten Span- ska sjukans hemska härjningar 1918 och 1919.

Lotten Edholms levnadsafton är omstrålad av ljus och själv bär hon ljuset av själens godhet inom sig.

.....
den högst uppe slog en osynlig fågel en lång drill.

Over alltsammans vilade denna pastorala klarhet som är kvintessensen av en syd- ländsk vårmorgons friskhet, och som verkar

så mycket starkare mot bakgrunden av ett mörkt hotellrums hela vinteruppsparda tvål- och tobaksatmosfär. —

Men vem kom där nere på vägen till färj- stället? — Å, nu kände han igen honom. Landsmannen, som han av den något grov- huggna och exotiska exteriören tagit för en holländare från kolonierna på rekreations- resa. Av samma slag som den där neder- ländska domarefamiljen från Sumatra, som han träffat några veckor tidigare. Men han hade genast måst släppa denna förmodan. Så elegant på resa — han hade själv sett honom anlända från fåget i förgår morse i ljusgrå redingotkostym, kritvita handskar, li- kadana damasker etc. — så makabert gar- den-party-elegant kunde det falla endast en svensk in att klä sig för en järnvägsresa. Och det exotiska hos honom var visst något slags rekonvalescens. Denna vaxgula hy, dessa ihåliga kinder, dessa insjunkna ögon — han såg ju trots den atletiska bredden mellan axlarna ut som om han varit på väg till evigheten, men nyss vänt om. — I går aperitiftid, då de suttit bord vid bord här nere, hade han hälsande undrat om de verk- ligen voro landsmän, som portieren påstått. Här ute gick ju så mycket under begreppet skandinaver och till och med tyskar. Han hade sagt sitt namn, Erik Ledin, och fått i utbyte hans, Birger Brag. De voro båda två från Stockholm och upptäckte snart att de hade gemensamma bekanta, fast de själ- va aldrig hade råkats förr. Det oaktat kom- mo de genast överens om att Stockholm var en mycket liten stad och den övriga världen icke mycket större. Man träffades allid någon gång. Varpå de beslöto äta middag tillsammans, och efter denna hade de åter suttit här nedanför vid ett glas, små- pratande om landet de befunno sig i, be- folkningen, den lilla stadens samlingar och omgivningar och — å, nu kom han ihåg! Det hade varit Ledin som fällt yttrandet om det fördelaktiga uti att bo mitt emot där det var vackert. Vad han yttrade formade sig gär- na sententiöst, men naturligt och utan alla anspråk. Därtill var han i besittning av en märkligt fast, rogivande röst, behaglig att höra, och som gick utmärkt ihop med hans reslighet och yrke: militärens. En röst att smeka kvinnor och lugna hästar med — och tvärtom. Det gick ju också åtskilliga his- torier, nästan dramer om honom där hemma, ville han, Brag, minnas. Och ännu i sitt sjukliga förfall, ty han såg dock bra skral ut, där han som nu stod på färjan och mö- dosamt rak och ansträngt livlig underhöll sig med färjkarlen, ja, ännu i denna sin sjuk- lighet verkade han med sin elegans och sitt yttre uppträdande alltfjämt en homme galant. Han hade säkert varit en av dem som möj- ligheterna icke sky och hade själv nog intet försummat.

Brag såg honom försiktigt ta sig i land, snedda över strandrensans lilla plantering och försvinna under hotellets suntält. Och därmed försvann han för dagen även ur hans tankar.

Men när Brag nästa dag, strax före mid- dagen, återvände från en utflykt nedåt flo- den, stod en av betjäningen i entrén och passade honom med bud att genast infinna sig hos monsieur Ledin, landsmannen. Det stod illa till och han var mycket angelägen att få träffa honom. De hade hela dagen försökt att få tag i honom och monsieur Le- din ville på inga villkor till l'hôpital förrän han fått tala med monsieur Brag.

Brag begav sig skyndsamt till Ledin. Han fann honom till sängs. Gulare än förut och nu alldeles hopskrumpen, men annars lugn,

(Forts. sid. 270.)

Med två unga svenskor i den yttersta östern.

SEXTON- OCH SJUTTONHUNDRATALETS RESE-
närer till månen och andra imaginära platser, som de
sedan inför en häpnande värld målade i de skönaste
färger, ha nog knappast i fantasien upplevat så un-
derbara äventyr som de bägge unga damer vilka mitt
under världskriget fingo åtfölja envoyén Wallenberg
till Japan. Fröknarna Ebba Wallenberg och Estrid
Linder ha åtminstone med all säkerhet räddat sig un-
dan alla de besvärligheter i materiellt avseende, som
kriget fört med sig. Åt oss andra och skillnaden mel-
lan till exempel Sverige och Japan ur livsmedelsyn-
punkt är nog lika stor som mellan jorden och en
fantastisk, paradisisk planet i världsrymden, dit man
kan fly på fantasiens vingar, när det blir för besvär-
ligt här nere.

Färden, som anträdde i början av juli 1917, var från
början menad att bli en resa jorden runt, om också
inte på 80 dagar, så dock ingalunda på ett och tre-
fjerdedels år, som den nu blivit. En av anledningarna
att den kom att dra så långt ut på tiden var att de på
hemfärden fastnade i hela tre månader tillika med det
svenska sällskap, bestående av envoyén Wallenberg,
greve Bonde m. fl., om vars äventyr i Sibirien be-
rättats en hel del i pressen. På grund av de oroliga

förhållandena i dessa trakter nödgades de vända om
och ta hemfärden över Amerika, samma väg de kommit.

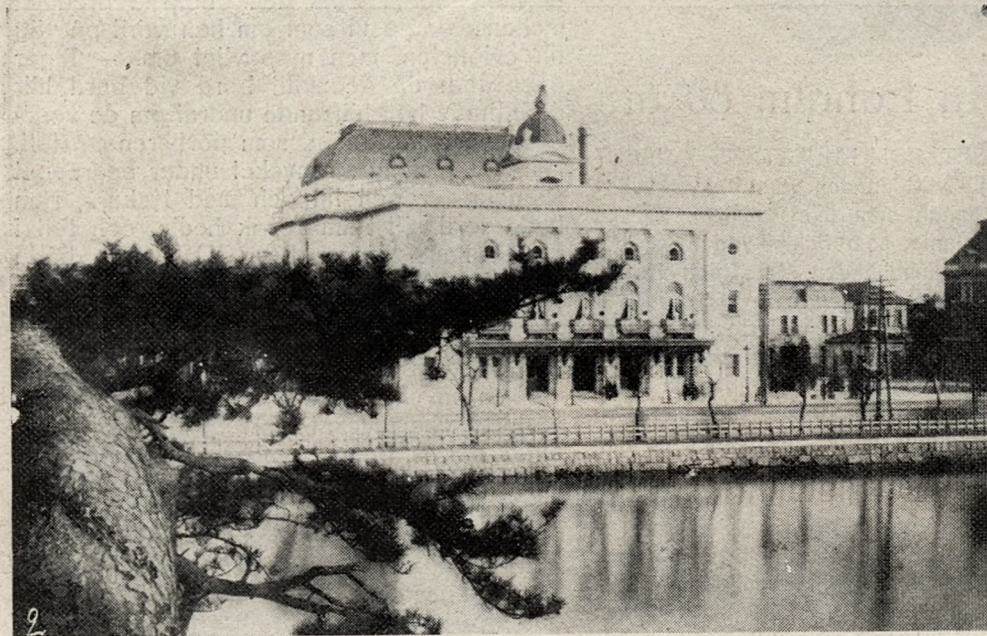
Sällskapet styrde färden ut över Amerika, men dess
kontinent genomkorsades ganska snabbt, och ett uppe-
håll gjordes på Havaji, som föreföll resenärerna som
paradiset på jorden. Härligt klimat rädde där, och
människorna gjorde ett mycket gott intryck.

Tack vare envoyén Wallenberg öppnades alla dör-
rar och allt ordnades som av sig själv, så att de unga

damerna fingo se en massa saker, som eljes icke för-
unnas vanliga europeiska dödliga att vara med om.

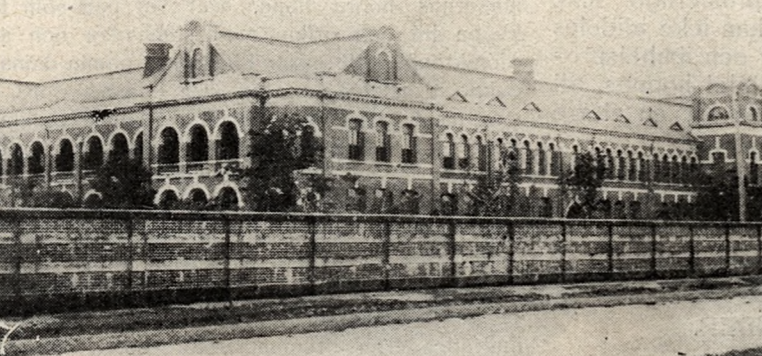
Japan verkade också ett stycke paradys. Men dyr-
tiden hade gjort sitt intåg även där och bostadsbrist
rädde i de stora städerna.

Fröken Estrid Linder, som älskvärt ställt de vackra
bilderna till Iduns förfogande berättar bland annat om
en resa till Formosa, där hon färdades ända ned till
öns sydspets. I det inre av ön leva ännu vilda stam-
mar, som japanerna göra allt för att civilisera. De
ligga i ständiga fejder med varandra och skulle de
få tag i någon japan eller kines är det nog ingen tve-
kan om vilket öde, som väntade denne. En inhägnad
med elektriskt starkströmsfängsel håller vildarna iso-
lerade från den övriga världen.

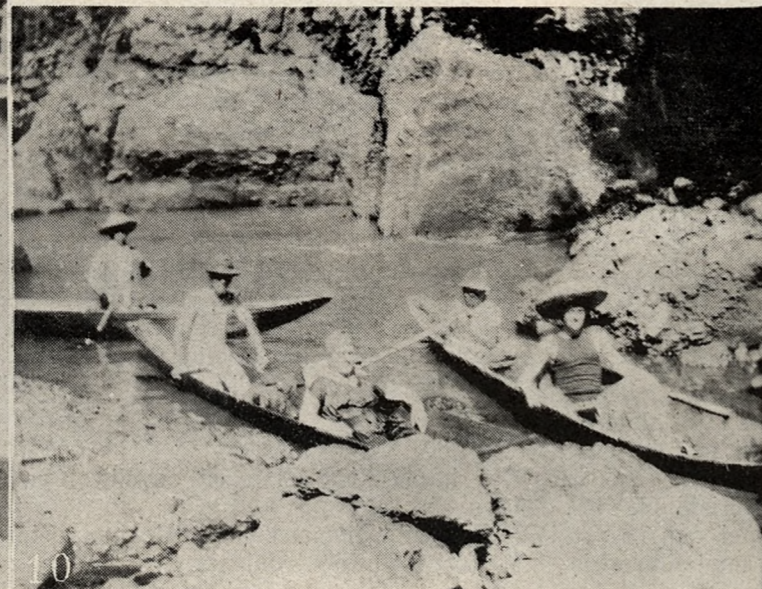

5. Kollastning i Nagasaki. Kvinnor deltaga i arbetet. 6. Typisk barngrupp i Tokio. 7. Skolpalats i Taihoku, Formosa. 8. En vildskola på Formosa. 9. Museum i Taihoku, Formosa. 10. En

1. Ett tempel i Nikko. I förgunden fröknarna Ebba Wallenberg och Estrid Linder. 2. Hovteatern i Tokio. 3. o. 4. En vildstam på Formosa.

färd uppför forsar vid Pagsanjan, Philippinerna. 11. Vy av Hongkong. 12. Halvfärdig hatt. Manilla, Philippinerna. 13. Fröken Ebba Wallenberg.

Viktor Rydbergs

DÅ PROFESSORSKAN SUSEN RYD-berg den 16 april fyllde 70 år, var det nog många kära vänner som samlades omkring henne eller sände varma, innerliga välönskningar. Men endast en frängre krets visste om dagen, ty hon som alltid hållit strängt på att stanna gömd i skuggan har aldrig någonsin gjort det allra minsta för att draga offentlig uppmärksamhet till sig. Tvärtom har hon ängsligt undvikit att synas.

Därför kan den tacksamhet, som alla äro skyldiga henne icke komma till något uttryck, ja, de flesta äro helt okunniga om den utomordentliga betydelse som Viktor Rydbergs maka haft för hans liv och hans andliga stordåd.

”Vad det fröjdar och värmer mitt hjärta att tänka på den lugna hamn vari min vän skalden fått vila sin julle under vård av sin trogna fylgia”, skrev S. A. Hedlund en gång till henne. Och Viktor Rydberg talar om sin hustru som ”sin allra bästa vän på jorden” och ”sitt andra jag i allt gott”.

Vad har hon då gjort för att förtjäna dessa lovsånger, som ägnats henne av uppriktiga hjärtan?

Susen Rydberg har hållit och håller alltjämt vaktjänst kring den store mannen, att ingenting obehörigt skulle komma honom själv i livstiden och nu hans minne nära. Hon skapade ett gott hem åt honom, den

maka sjuttio år.

nära femtioårige och hon avlyftade alla praktiska bekymmer från hans axlar. Det blev så småningom praxis att all affärs-korrespondens för Viktor Rydbergs räkning adresserades till hans fru. Men ännu större var hennes positiva inflytande hos sin make. Hon kunde konsten att även andligen vara den uppmuntran och det stöd han behövde, och under hennes inflytande kom den djupa harmonien i hans väsen alltmera till ytan.

Susen Rydberg var också den trogna arbetskamraten — ”l'associée”, är det ord som fransmännen präglat — under många år var det hon som var hans privatsekreterare, som utskrev hans föreläsningar och läste korrektur med minutiös noggrannhet på hans skrifter. Vilken arbetsbörda, men vilken uppgift för en kvinna.

Ord äro fattiga och tomma att betyga vad man känner inför denna livsgärning. Här kunna endast de varma önskingarna om ljus över Susen Rydbergs levnadsväg komma till uttryck.

(Forts. fr. sid. 267.)

behärskad. Han visade på en stol och gav Brag ett tecken att flytta den närmare.

— Om en timma, började han därpå tungt, ryckvis talande, om en timma skall jag opereras. Det skulle ha gjorts förr. Många gånger. Men anfallen ha förut varit så korta. Jag har alltid piggnat till igen strax efter dem. Det är ett organiskt fel. På ett ganska onödigt organ. — Å, man vet alltid när det verkligen gäller. Jag är icke rädd. Nej, inte nu. — Nu vill jag be er om en tjänst. Får jag? Tack! Se här!

Han räckte Brag ett kuvert med en adress på. Brag läste ett fruntimmersnamn och namnet på en ort några timmars väg söder om Stockholm. Kuvertet var öppet och innehöll ännu ett, ett brev, men utan påskrift.

— När ni kan adressen bränner ni upp den och lämnar henne brevet. I enrum. Inte i någon annans närvaro. Ni lovar mig det. Tack — tack!

Ledin talade som om han ägt någon sorts rätt att efter behag förfoga över sin tillfälliga bekantskap, och denne behövde ju blott se på honom för att utan ens en tyst invändning ge honom denna rätt. Det var utan tvivel en med livet redan färdig man som låg där och likväl fann Brag sig förpliktad säga honom att han hoppades snart få se honom på benen igen. Vad han nu gick till hade så många gått till och gått igenom med glans.

— Courage, monsieur Ledin, som man säger här i landet. — Och sedan — sedan uträttar ni ert ärende själv, som då säkert blir mycket bättre uträttat. Jag stannar naturligtvis här tills ni är färdig.

Ett leende, som strax förvandlades till en smärtsam grimas, var svaret.

Tre timmar senare var han död.

En månad därefter, en tidig morgon i slutet av april, steg Birger Brag av uppgående nattsnälltåget på södra stambanan vid Hemforsa station, efter adressen han fått av Ledin.

Natten hade varit den vane resenärens och utsövd och full av verksamhetslust stod Brag på perrongen och såg sig forskande omkring.

Det var icke mycket att se.

Framför honom, på andra sidan banan, utbredde sig så långt ögat nådde ungskog av björk, vit och tät som en mur. När han vände sig om såg han åkrar och fält stiga ett stycke i höjden och så med en gång skära av all utsikt. Åt sidorna löpte järnvägs-

skenorna som hala ålar och försvunno i var sin krök. Av byggnader syntes endast det lilla stationshuset med sina små uthus, och genom fönstret till expeditionsrummet såg han stinsen stå och knacka på morseapparaten, men för övrigt inte en levande själ.

Tåget hade genast satt sig i gång igen och han hörde dess dova diminuendo i fjärran.

Han tittade in i väntsalen — det fanns bara en — fy tusan så där såg ut! Ruskigt — otrevligt! Han gick in, igenom och ut på andra sidan.

En väg förde upp till krönet. Det ville ta tio minuter att komma dit — och sedan? Tid hade han förstås — men ändå!

Han återvände genom väntsalen till perrongen.

Där stod stinsen och försökte se ointresserad ut, fast han nog undrade över denna passagerare, som det annars vid denna station sällan stoppande nattåget satt av.

Brag gick fram till honom.

Om här inte fanns nånstans att ta in? Ett hotell eller gästis?

Jo, det fanns en gästgivargård tre kvarts timmes väg bort. Rakt fram vägen han nyss varit ute och tittat på. Det var för reslen första huset från stationen räknat.

— Här är icke mycket bebyggt, sade Brag och tog upp cigarretuief.

— Nej — nej, tack — stinsen rökte inte.

Frågan rann ut i sanden.

— Det var mig en hårduppsdragen en, tänkte Brag. Högt sade han:

— Här är väl bra ensamt?

— Jo.

Och så var det stopp igen.

Brag blev fundersam. Det här uppdraget han gick och bar på hade han verkligen tänkt sig rätt enkelt att fullgöra. Både när han mottog det och i går afton när han steg på tåget i Malmö. Någon timmes uppehåll, hade han sagt sig, en eller annan förevändning för närmandet till den sköna och så — var så god! Och därpå vidare mot egna angelägenheter. Nu däremot såg det ut att bli en vidlyftigare historia. Den fördömda diskretionen också! — Ja, var låg den där herrgården Ledin yrat om? En halv mil bara till gästgivargården och sen kanske fulla milen eller ännu längre till — ja, var låg herrgården? — Och så den här prissen sen! Som lät som en skriffärd med sitt ja, ja och nej, nej och ändå inte gav mer ifrån sig. Det var att förtvivla över. Brag började misströsta.

Då kom det till hans överraskning från stinsen.

— Herrn kan få telefonera till gästgivargården.

Brag såg frågande ut.

Jo, han kunde få skjuts till gästgiveriet.

Brag tänkte fort efter. Här fanns ju en anledning att ta i på nytt. Han såg upp i luften, som efter vädret, och han såg på klockan, som efter tiden. Vädret var önskeväder och klockan bara lite över fem.

— Å, sade han påtänd av sin idé. Jag har god tid. Det skall bli skönt att få gå ett tag, så får jag se mig omkring lite. Jag är ute för att se på en egendom. Finns här inte en herrgård.

Jo, det fanns en herrgård. Hemforsa herrgård, femton minuters väg bortom gästgiveriet och tio innan man kom till byn, Hemfors by.

Brag såg det glimta nyfiket till i stinsens blekblåa, nyss glanslösa ögon och hans förhoppningar stego.

Men var den, herrgården, till salu?

Det blev allt bättre. Han började fråga. Och Brag svarade gärna.

— Ja, en affärsbyrå har sänt mig ett erbjudande. — Den är visst stor — domänen?

Jo, den var rätt stor, så det var rimligt att damerna tröttnat. Det var mansbörda att ha ett öga bara på det rent yttre och doktorn var väl mest intresserad av sin vetenskap, vad den nu var för slags. Då gamla herrn för tre år sedan dog undrades det mycket vad änkan ville ta sig till. Om hon ville sälja herrgården eller stanna kvar. Det vill säga, enda dottern måste ju ha ett ord med, eftersom hon var myndig. Men nu vet man ju hur det går, när mamman vant sig vid att vilja i huset och vill ha ro och sitta i fred. Och det blev så. Allt syntes som vanligt och endast om eftersomrarna togs det en tur till badorterna. Men det hade man ju gjort även förut, så det var inget ovanligt. Och i vår, för något mer än tre veckor sedan, hade dottern ingått äktenskap med kusinen, doktorn, så nu var det bara en fröken kvar däruppe, fröken Mina, syster till doktorn, och uppvuxen i huset tillsammans med doktorinnan.

Fröken Mina — Vilhelmina Wahlerius! Det var just hans, Brags man — dam — adressat. Den som skulle ha det hemlighetsfulla brevet från Ledin. Personligen. I enrum. Fröken Mina Wahlerius — jo, det var alldeles riktigt.

Brag var förtjust och lyste rent av upp

Kvinnoporträtt till dagskrönikan.

mot stinsen, som tycktes ha fått ett av dessa plötsliga anfall av meddelsamhet, som under stundom hemsöker mycket ensamma människor. Brag lät honom gå på och han syntes tacksam att få göra det.

Han berättade att man i alla åren kunnat svära på att det av dottern på Hemforsa och doktorn ville bli ett par. De hade varit oskiljaktliga allt ifrån det de voro små. Varje sommar hade doktorn vistats här ute. — Nej, det var sant! För ett par år sedan hade han uteblivit en sommar — varit borta ett helt år. En tillfällig fnurra på tråden förmodligen, men annars så... Och även följt med till badorterna hade han gjort. Och nu voro de gifta. Han tog väl frun med sig till Lund i höst. Han var docent. Och de båda andra damerna följde kanske med.

Ensamheten, ja! — Men egentligen var här inte så förskräckligt ensamt, som det kunde se ut för en utomstående. — Och nu flöt stinsens meddelsamhet ut över byn och den något avlägsnare köpingen och dess invånare och upplandet på andra sidan sjön.

Brag förstod att stinsen funnit behag uti honom och allvarligt begynt räkna med honom som en akquisition för trakten. Han framställde allt för honom så angenämt och lockande som möjligt. Själv fann Brag honom alltmera sympatisk och i sitt stilla sinne var han honom djupt tacksam för det stigande förtroendet.

Men nu blev det tid att bryta upp. En banvaktstrallas jämna hackhosta kom allt närmare och fram bakom en knut dök en man upp och ställde sig avvaktande med en tunn mager postpåse i händerna. Brag nödgades ta avsked av sin nyvunne vän.

Ett par timmar därefter satt han i gästgivarvärdens rustikt kala matsal och åt frukost, medan han grubblade vidare på sin besvärliga uppgift.

Historien med egendomsspekulationen hade han på vägen hit måst uppgiva. Den var alldeles omöjlig, så utan alla referenser och liknande, som han var, Och även om han lyckades klara sig utan dem, ville han endast falla i händerna på ägarinnan, den gamla, såvida han inte genast utan vidare motades på dörren.

— Ack, fröken Mina — fröken Vilhelmina Wahlerius! suckade Brag och synade missfänsam ett litet fat med djupt bruna, nästan svarta köttbullar.

Om han åtminstone kunde presentera sig som kringvandrande förstoringsagent — ett par rälige porträtt av gästgivarfar och mora på väggen fick honom på denna förflugna idé — eller annan kringstrykande geschäftsmakare. Men var ta attribut och hur bli trodd — trovärdig?

Fan också, att man såg ut för det man var: en hygglig ung man på resa, och som

Magna von Gegerfelt.

Wilma Sjöman.

Bland de många namn som med aktning och erkännande nämnas i Iduns spalter får ej fröken Magna von Gegerfelts saknas. Född i Lund tillbragte hon sina ungdomsår i Karlstad, där fadern var lektor. Efter dennes frånfälle återbördad till fädernestaden, sökte och erhöll hon år 1889 anställning som extra biträde i Sparbanken för Lunds stad och kringliggande land, blev assistent där 1894, ord. biträde 1901 och kamrer 1906. Denna ansvarsfulla och krävande befattning har hon sedan skött med skicklighet och omsorg, ja, man kan säga med kärlek, ty hon älskar arbetet. Och många äro säkert de bland bankens kunder, som med saknad skola minnas hennes vänliga leende och ivriga bemödanden att tillmötesgå deras önsningar, då hon nu efter en 30-årig verksamhet i bankens tjänst, den 15 innevarande april, avgår med pension, för att sedan, i det trevna och gästfria hem hon och systern, fröken Ines von Gegerfelt tillsammans grundat, njuta sitt otium cum dignitate.

Åter har döden skördat ett ungt människoliv, åter står en skara sörjande vid en öppnad griff och fråga — varför — varför — varför just du?

Det är icke något värv, känt av offentligheten som här lagts ned, det är en plats inom hemmets sfär, först barndomshemmets och sen det egna hemmets som nu för alltid står tom.

Wilma Sjöman, du var alltid så ljus och stilla, ditt leende var så mildt och din blick så god. Med lätta och allvarliga händer tog du på dem som mötte dig här i livet. Din svåra sjukdom bar du ock med jämnmod, ty du ville vara stark och modig för din make, dina små och dina närmaste.

Vi som fått räkna oss bland dina vänner, vi ha i dig mistat en vän som få. Hjärtat krymper samman vid tanken, att aldrig mer få möta dig. Vi tacka dig för vad du var, litet tyst men desto mera djupt tänkande; nu när du ej längre är ibland oss, känna vi alla huru mycket du fyllt i vår krets genom ditt ljusa väsen.

Vi tacka dig ock varmt för den goda, trofasta och vackra vänskap du alltid givit oss. Bland våra skönaste och bästa ungdomsminnen skall din älskliga bild alltid leva kvar. E. WBG.

fått på halsen ett delikat uppdrag, med vilket han inte visste ut eller in.

I enrum — i enrum!?

Brag tuggade på orden lika långsamt som på köttbullarna.

Och medan han så satt och tuggade och

funderade och till sist kom till det resultatet, att intet annat var att göra, än att kliva direkt in i familjen och låta ögonblickets ingivelse råda, öppnades dörren bakom honom och in kom mannen med den magra postpåsen på stationen. Han bar nu en svart läderväska på magen och gick hemvant fram till det stora runda mittbord vid vilket Brag satt och frukosterade. Han tog ur väskan ett antal fidningar, korsband, brev och brevkort och lade alltsammans på bordet, varefter han gick ut dörren mitt emot den han kommit in, med samma korta hälsning som han inträtt. Brag följde honom mekaniskt med ögonen tills han försvann.

Avbrottet drog Brag ur hans funderingar till det yttre, och det yttre var postsakerna, som lågo så till, att han måste se på dem.

Först på ett tjockt brev med stor tydlig stil, utanskriften, som fick honom att läsa den två gånger:

Änkefru Vilhelmina Wahlerius.

Synbarligen ett affärsbrev till herrgårdsfrun.

Men posten hit till gästgivarvärdens?

Brag övertygade sig om att han var ensam i rummet och tog sig därpå för att närmare studera adresserna på försändelserna.

Där fanns ännu ett par brev till änkenaden. Så kommo två korsband och ett telegram till doktor Axel Wahlerius. — Wahlerius? — Ja, det var så sant, kusinen, gift med kusinen, dottern i huset. Så följde ett brev, tre vykort och en pappulle till fröken Vilhelmina Wahlerius. — Mina — min fröken! sade Brag sig. — Men därpå följde något som fick honom att ordentligt spärra upp ögonen. När han vände på ett litet brev, som låg med framsidan mot en tidningsbunt, läste han med förskräckelse: doktorinnan fru Vilhelmina Wahlerius.

Tre Vilhelmina Wahlerius!

Namnet föreföll epidemiskt i familjen.

Brag måste lägga ett exemplar av varjes post bredvid varandra för att riktigt övertyga sig om de olika distinktionerna: änkefru, fröken, doktorinna.

Nå, den första kunde man då lämna ur räkningen. Den andra dugde att skriva upp — kanske! — Den tredje — ja — nej — men —

Å, nu begrep han — och han knäppte med fingrarna — det var naturligtvis doktorinnan som var adressaten. Varför annars detta hemlighetsfulla "i enrum"? — Ett par ord av samtalet med stinsen föll honom in och han fick ihop en hel roman av dem. — Den sommaren doktorn uteblivit från Hemforsa hade Ledin naturligtvis varit framme och icke utan framgång. Doktorn hade ju varit osynlig ett helt år. Orsak och verkan. (Forts.).

Haga slott som i dagarna återats till sjukhus för spanska sjukans offer. Pressfotobyran, foto.

Schweizer's Broderier

direkt från Schweiz, tull- & porto fritt till bostaden!
 Begär redan i dag vår kollektion i dräkter och bluser, konfektionerade och okonfektionerade, med äkta schweizerbroderier på batist, voile och opaline från Kr. 7.50, som mott ett 20 öres frimärke sändas Eder franko till benäget påseende.
 Samtidigt rekommendera vi Eder våra prover av garanterat solida nyheter till dräkter och bluser i duchesse, foulards, tafetas, crêpes, gabardine, colienne, faille, côtelé, voile etc. från Kr. 2.95 pr. meter med särdeles rikhaltigt urval i svart, vitt och kulört, der likeså mott ett 20 öres frimärke sändes till benäget påseende.

Schweizer & Co. Luzern 10 (Schweiz)

Fyrtornets FISKBULLAR KAVIAR SARDINER RADHES ANJOVIS

i ostronsås, Kryddssill, Matjessill, Aptitbitar, Vingassill, Rensad anjovis i dill, Skinn- o. benfri ostronanjovis. Levereras i bleckkärl.

A.-B. Sveriges Förenade Konservfabriker
 GÖTEBORG Kungl. Hofflev.

Till tvätt och diskning!

Ersättning för tvål och såpa.

GAHNS TVÄTTEXTRAKT

graderade flaskor.
 En flaska till 100 liter vatten

Om bruksanvisningen följes erhålles tillfredsställande resultat.

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets ställning den 31 mars 1919.

Tillgångar:	Skulder:
Kassabehållning 6,830,263: 79	Aktiekapita 40,000,000: —
Obligationer 14,410,194: 08	Reservfond 20,000,000: —
Svenska statspapper... 7,500,000: —	Dispositionsfond 2,000,000: —
Fastigh. o. inventarier 7,277,854: 52	Pensionsfond 500,000: —
Reverser mot säkerhet 128,402,637: 89	Depositions- och kapitalräkningar 137,783,019: 88
Växlar 82,959,474: 81	Sparkasseräkning 78,892,121: 60
Kreditiv- o. löpande räkningar 82,716,998: 56	Giro- o. löpande räkn. 53,210,220: 72
Hos inhemska banker 2,794,321: 70	Postremissväxlaräkning 5,856,629: 90
» utländska » 20,187,908: 78	Till inhemska banker 4,758,712: 84
A andra räkningar ... 9,852,096: 76	» utländska » 5,429,389: 45
	Av utl. banker insatta 3,052,360: 30
	A andra räkningar ... 11,449,296: 20
Kr. 362,931,750: 89	Kr. 362,931,750: 89

VÅRENS NYHETER

FÖR BACKFISCH OCH BARN I DRÄKTER KAPPOR KLÄDNINGAR HATTAR M. M.

HAVA NU INKOMMIT I STILFULLASTE MODELLER OCH TILL LÄGSTA PRISER

PAUL U. BERGSTRÖMS A/B
 (Flickavdelningen)
 74 DROTNINGGATAN, 2 TR.

Ett bud från det vardande Europa.

— DET ÄR VAL MYCKET BESVARLIGT ATT resa i Tyskland just nu, frågar vi fröken Matilda Widegren, som nyss återkommit från Internationella folkförbundskonferensen i Bern och sålunda genomfarit revolutionens Tyskland i hela dess längd.

— För ingen del, kommer repliken snabbt, jag har inte varit husvill mer än, en enda natt. Det var i Frankfurt. Inte alls svårt för övrigt, jag behövde inte gå till polisen, som jag blivit förutspådd, utan fick sitta i väntsalen.

Fröken Widegren har varit ombud för Freds- och skiljedomsföreningen och för Svenska sektionen av Internationella kvinnokommittén för varaktig fred.

Sina intryck från färden genom Tyskland summerar fröken Widegren sålunda:

— Det är en beundransvärd undergivenhet och beskedlighet över tyskarna, de förefalla märkvärdigt lugna och uthärda tåligt alla obehag och besvärligheter på resorna. Det var bara en gång en dam, som blev hysterisk och då var vi sexton i en kupé, som var avsedd för sju. Men hon hade besinning nog att rusa ut och två andra följde henne. Och sen var vi ju bara tretton kvar, och det var genast en lätnad.

Tyskarna förefalla att ha en märkvärdig förståelse för bolsjevikrörelsen, fortsätter fröken Widegren. Jag hörde aldrig ett ont ord om bolsjevikerna. Tvärtom försökte man förklara deras handlingssätt ur det närvarande läget.

— Nä, men hungern och den allmänna depressionen?

— Den har jag inte sett så mycket av, säger fröken Widegren. Jag vet bara, att jag själv greps av hopplös melankoli med ett slags tvångsföreställning, att jag inte skulle kunna komma ut ur Tyskland in i Schweiz utan skickas tillbaka samma väg, men då utan min goda matsäck, som jag gjort slut på. Men det gick, och vistelsen i Schweiz blev ytterst givande.

På kongressen voro sextio freds- och folkförbundsföreningar representerade: från Danmark, Holland, Italien, Schweiz, Storbritannien, Sverige, Tyskland, Ungern och Österrike samt enskilda medlemmar från Amerika, Bulgarien, Egypten, Estland, Frankrike, Grekland, Indien, Litauen, Makedonien, Rumänien, Ryssland, Tyskland, Ukraina och Zion. I folkförbundsfrågan fattades en resolution, som först telegraferades till freds-konferensen i Paris för att sedermera med två delegerade sändas dit att framföras genom de neutrala staternas representanter.

Andra viktiga frågor som stodo på dagordningen voro vit slavhandel och uppfostran. Ett internationellt institut för uppfostran med sekretariat i Bern beslöts och en kommitté utsågs. Fröken Widegren blev den ena representanten för Sverige. Den andra, som skall vara en man, då varje land representeras av en manlig och en kvinnlig medlem, är ännu icke utsedd. Denna verksamhet är ett led i det stora uppbyggingsarbete, som måste börja efter kriget och där i varje land krafter äro i rörelse för det goda verket.

Fröken Widegren har under sin vistelse i Schweiz även studerat skolväsendet och den storartade verksamhet för krigsbarnen, som pågår där. Här har hon hämtat något värdefullt för oss, som just i dessa dagar rusta oss att ta emot krigsbarn i stor utsträckning.

— Vad som slog mig, säger fröken Widegren var den kloka psykologiska behandling, som man försökt att ge dessa barn. De komma upphetsade med mer eller mindre angripna nerver. Det är icke bara god närande föda de behöva för sina små kroppar utan även ett förståndigt, varsamt andligt inflytande. Har man tänkt på detta hos oss? Har man tänkt att ge dem nervlugn framför allt, att söka undanskaffa alla inflytanden som föra tanken på den

DUN TÄCKEN

Varma, hållbara, eleganta.

J. SVENSSON & BOURGHARDT
 SPECIALFABRIK - VINSLÖV.

Katalog på bogårn. Rikstol. 20 & 121.

A.-B. FÖRENADE PIANO & ORGELFABRIKER
 GÖTEBORG.

Flyglar, Pianon, Orglar från landets förnämsta fabriker.

NORMAS FRUKTGELÉPULVER

Ca 35 gram gelépulver giver ca 650 gram delikat Apelsin-, Citron-, Hallon- eller Körsbärs-gelé.
 Finnes i alla välsorterade affärer.

AKTIEBOLAGET NORMA
 KEM. TEKN. FABRIK, STOCKHOLM I.

Carl von Linné

av *Elsa Ribbing*. En verkligt populär biografi över "blomsterkonungen". Rikt illustr. Häft 8.50, inb. 11 kr.

LINDBLADS FÖRLAG, Uppsala.

STEINWAY

Ensamagentur: Steinway & Sons
 Sundholms Pianomagasin
 Jakobsbergsgatan 32, Stockholm.

Det bör ej vara damerna obekant

att man med Gooda-Jästmjöl når det bästa resultatet vid småbak.
Säljes i burkar à 15, 25 och 50 öre.

Vandelsaktiebolaget Sten Sjögren & Co

Jag har provat Ahlbergs iästpulver.

Det är verkligen bra. Det jäser kraftigt och ger ingen bismak. En verkligt god nyhet för alla husmodrar: (Utdrag ur ett brev) Ahlbergs jästpulver säljes överallt: i parti hos Carl Ahlberg. Riks. 5265, St.-t. 15913 och 26090.

I alla tonarter

prisar vår firma på grund av sina goda varor och billiga priser. Även Ni blir säkert belåtna, om Ni rekviderar vår nya sommarkatalog, upptagande bl. a. en förvånansvärt riklig sortering av för våren och sommaren lämpliga artiklar, samt sänder oss en provorder. Katalogen erhålles gratis under korsband mot endast portolösen.

Ahlén & Holm, Stockholm.

Grått Cheviot-Strumpgarn

säljes i mindre poster mot postförskott till kr. 15:90 pr kg. Garnprov mot 12 öre i frimärken.
KRISTINEDALS, Lidköping.

För den nyfödde

Komplett utstyrel, stora praktiga plagg välsytt av alla bästa tyger. Pr kartong Extra elegant 12,50. Präktigt sänglinne 20 kr. finaste piquétröjor 4 kr. Bärmantlar 6 kr. Fru Casperesson, Järntorgsg. 3, Örebro.

Thyra Brandelius Kaninstuteri

— Tillerkänt flera Hederspris —
Rosta gård. Rikst. 3 29 a - Örebro.
Försäljer Slakt- och Avelskaniner. Bok "Kaninskötsel" à 85 öre.
Emottager elever.

Levnadstolkningar

utarbetas av erkänt skicklig astrolog. Uppgiv födelsedag och år, födelseort, namn och fullständig adress, samt bifoga 30 öre i frimärken. Åberopa denna tidning.

Astrolog Wilh. Leidner,
Strömgatan 10 Kalmar.

WOLTA
elektriska
resesstrykmaskin med
pacifas först i kört
**ELEKTRISKA
AKTIEBOLAGET
VOLTA**
ULVSUNDA PR. STOCKHOLM
UTSTÄLLN. BIRGERJÄRSG. 21

upprörda tid, då de levde mitt i krigshetsen, och då det var en naturlig sak att hata sin fiende. Men med hat bygges icke upp det nya Europa, som dessa barn skola arbeta för, och vi neutrala ha här en stor och helig uppgift om vi blott be-sinna oss och ta den rätt.

ETH. K.

FRÅN SCENEN OCH ESTRADEN

BLANCHETEATERN SÖKTE RÄDDA SIG från den allenarådande Sten Sten-son Stéen som hemsökt den lilla teatern nästan hela vintern med ett Strindbergsprogram bestående av två enakter "Inför döden" och "Den fredlöse. Det först-nämnda utspelas i franska Schweiz på 80-talet, alltså ett modernt stycke. Det är ett litet koncentrerat sorgespel med hela den Strindberg-ska bitterheten i temat: en far, som av sina döttrar hefts ihjäl, sedan han förut av sin nu döda hustru förföljts, hotats och pinats till det yttersta. Stycket står och faller med huvudrollen, den plå-gade fadern. I Carl Wallins framställning blev han gripande och mänsklig utan överdrifter, och av de tre döttrarna fruarna Natop och Gard och fröken Uddgren, gav den sista det starkaste intrycket. "Den fredlöse" för oss in i en annan värld, Island på 1100-talet. Men det är också en annan värld om man ser på författaren, här den unge Strindberg, som ännu söker följa förebilder, som i långa monologer låter de gamla islänningarna utgjuta vecklagan, men som i alla fall visar lejonklon. Stycket hade uppsatts mycket omsorgsfullt av Ernst Eklund. Som Thorfinn jarl lyckades denne ge en god bild av urkraft och oböjlighet och herr Natop som skalden Orm stod föga efter honom. Fru Loffen Olsson som Thorfinns hustru fann sanna uttryck för hårdheten som smälter och fru Ebba Gard, som hans dotter var vacker att se på, fast icke all-tid angenäm att höra. Det vågade försöket att utbyta en till leda populär folkpjäsa mot ett vär-defullt program ledde dock icke till något re-sultat. Sten Sten-son Stéen har återtagit sitt valde. Den allsmäktiga publiken vill ha det så.

ETH. K.

John Forsell fortsätter sitt gästspel, och publiken är frofast i att fylla operans salong till sista plats var gång han sjunger och agerar. Nu senast återgav han den flygande holländaren och infångade inte blott Senta utan hela auditoriet i sin trollkrets. Entusiasmen, redan nu hotande nära kokpunkten, torde bli fruktansvärd vid avskeds-föreställningen. Måtte operamurarna hålla!

Konserfföreningen har åter haft Ar-thur Nikisch på sitt podium som dirigent, och det torde kunna tvistas om, huruvida publi-kens massstillströmning under de fem aftnar han uppträtt varit att tillskriva hans suggestiva per-sonlighet eller Beethovens nio symfonier. Vi misstänka att det var Nikischkulten som avgick med segern, — den store men anspråkslöse Beethoven får nöja sig med att komma i andra rummet, han lär ändå överleva alla världens dirigenter.

Tv. dessa Beethoven-aftnar ha ännu en gång låtit oss inträda i de nio symfoniernas oförgång-liga skönhetsrike, där alla själens källsprång brusa och allt vad livet innesluter av känslor och tankestrider, av lidande, jubel, frots och resigna-tion tagit form i toner, som ännu stå oöver-träffade.

Konserfföreningens numera ypperligt samspel-ta orkester och Nikischs elektriserande takt-pinne förljåna allt loyord som konstnärliga mel-lanhänder mellan mästarens verk och publiken.

Till sist en Nikisch-anekdote. Under en lektion i musikhistoria vid Leipzigs Konservatorium frå-gade Nikisch en elev: Hur många symfonier har Beethoven skrivit? Efter något funderande sva-rade eleven: tre. På Nikischs andra fråga vilka de voro avgav eleven följande upplysning: eroi-can, pastoralsymfonien och — den nionde.

ARIEL.

PENSIONS-FÖRSÄKRING

Allmänna Änke- och Pupillkassan i Sverige

meddelar försäkring för pensioner dels till efterlevande änkor och barn dels till annan viss person oberoende av skyldskapsförhållande.

Inträde är öppet för varje svensk undersåte, som med avseende å hälso-tillstånd provas antaglig och icke uppnått 60 års ålder. Pension kan be-tingas från 100 till 1,500 kronor. Insats en gång för alla kontant eller delvis genom revers eller ock årliga premier.

All vinst tillfaller de försäkrade i form av årlig tillväxt av pensionen under den persons livstid som betingar pensionen. Pensionstillväxten utgår med lägst 2 högst 5 procent för år å det betingade pensionsbeloppet. Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör åberopas.

STORKYRKOBRINKEN 11, STOCKHOLM

Söker Ni förbindelse med Värmland?

bör Ni annonsera uti Värmlands Äldsta och enda dagliga tidning Nya Värmlands-Tidningen, Karlstad Grundl. 1886. - Nuv. namn sedan 1880.

Vykort, Bjudningskort och Matsedlar

med bild av herrgårdar och villor ut-föras efter insänd fotografi. Billiga priser. Prov på begäran.
A.-B. Ljustrycksanstalt, Malmö.

KAFFA

— INGEN KRIGSTIDSKVALITÉ —

gamla allmänt erkända goda tillverkning, oumbärlig vid tillagning av en kopp välsmakande kaffe, finnes numera att tillgå i paketer à 25 öre uti varje välförsedd Special- och Kaffeaffär.

Stockholms Kaffe Aktiebolag

Riks Tel. 1023 - STOCKHOLM Allm Tel. 244

Efter varje sjukdomsfall
desinficierar

den omtänksamma husmodern icke endast sjukrummet, utan även alla föremål, som varit använda. En het lösning av Universaltvättpulvret "Solidar" dödar bakterier på golven, paneler, på fönsterrutor och gör porslin och glasföremål, tvätt, sängar och förhängen åter användbara.

"Solidar"

icke allenast renar och desinficierar, utan skonar även färgerna, glansen och tygets vävnad. Man bör därför under och efter sjukdomsfall endast begagna sig av

"Solidar".

"Solidar" försäljes överallt.

SOLIDAR

FRÅGOR

N: r 94. Vill Ebon eller någon annan av Iduns lärarinnor råda mig i denna sak.

Jag älskar en man av hela mitt hjärta. Mina föräldrar och syskon äro mycket emot det och göra allt för att jag ej skall träffa honom. Han är till yrket hantverkare. Själv är jag av en mycket god familj och har fått en värdad uppfostran.

Det är så svårt att göra de mina emot men jag ser också att livet skulle bli gränslöst tungt att leva utan honom. Råd mig hur jag skall göra! Det är endast hans samhällsställning som de ha emot honom. Barbro.

N: r 95. Kan någon av Iduns lärarinnor hjälpa mig? Jag är studentska och 20 år. Dessvärre är jag begåvad med rätt stor intelligens och en brinnande ärelystnad. Till studentexamen gick allting bra, fast jag varit klen så länge jag minns. En olidlig huvudvärk hade emellertid börjat plåga mig, och den plus en oerhörd svaghet (blodbrist och nerver!) tvang mig strax därefter att avbryta mina studier. Det är nu snart ett år sedan. Läkare avråder mig från att ägna mig åt ett stillasittande liv och vill att jag skall bli »huslig». Kan man leva på det kanske? Att gifta mig skulle jag visserligen inte alls ha något emot, men det kan man ju inte ha som mål nu för tiden, när så många måste försörja sig själva. — Är det någon, som vet ett yrke, som ger en intelligent flicka en oberoende ställning? Och som passar, när man inte får vara »stillasittande»? Journalist? — Alla förslag mottagas med tacksamhet av Förtvivlad.

N: r 96. Vad kan en hebreisk bibel tryckt 1667 vara värd? Samt Karl XII:s bibel? Vålvärdade exemplar. »Finna».

N: r 97. Skulle någon av Iduns lärarinnor vilja ge 4 Göteborgskor ett gott råd, hur vi bäst och trevligast skall tillbringa 14 dagar i sommar i Dalarna? Vill se och roa oss så mycket som möjligt. »Amef».

N: r 98. Skulle vara tacksam få veta hur mönster överföres på linnearbeten. Ej med kalkerpapper, då detta lätt suddar. »E-a.»

N: r 99. Vart skall man vända sig för att få tillstånd att öppna mindre kaffeservering i litet landsortsamhälle. Har en anhörig, som vid 60 års ålder blivit utan arbete och på detta sätt tänkt skaffa sig arbete. Är för gammal för annat. Har man rätt att neka henne tilldelning av socker och kaffe? Hon kommer absolut att lida nöd, om någonting ej kan göras.

Förtvivlad anhörig.
N: r 100. Två bildade flickor önska till hösten plats i utlandet (England eller Frankrike) i samma familj. Villiga att åtaga sig husjungfru och barnjungfrus sysslor. Hur skulle sådan plats kunna erhållas? Svar till »Rådslösa».

N: r 101. Vad fordras att bliva bostadsinspektör, när börjar kursen, och hur mycket går den till, vilken lön får man sedan.

En socialt intresserad.

N: r 102. Under loppet av de sista åren har jag mistat båda mina föräldrar och förlorat nu även mitt hem. Detta innebär — utom mycket annat — även det, att jag inom kort står utan verksamhet för framtiden, — livet. Det gäller alltså att snarast finna en lämplig sådan. Vid val härav måste man räkna med en del faktorer, både positiva och negativa.

Till de förra höra: En god uppfostran, såväl i hem som skolor samt sedan i livet. Många levande intressen: Hem och hemliv; människor, djur, blommor, böcker, konst, filosofi. Och särskilt älskar jag landet med allt vad därtill hör. Ett litet kapital, ej stort nog, att räntor (och utdelning) därav göra mig ekonomiskt oberoende. Därtill en del möbler och dylikt. Samt, — vilket kanske också får räknas hit — ungdom

och en viss sinnets spänstighet, vilka hjälpt mig att hittills trotsa livets skoningslösa framfart.

De negativa faktorerna äro särskilt två: Dels en viss bräcklighet i hälsan, vilket fordrar en del hänsyn och ej tillåter något större fysiskt ont-sliteri. Dels även en sådan personlig läggning, att friktionen mot andra människor och beroende av dem skulle kunna göra livet out-

härldigt. Vad jag behöver är alltså i sammanfattning: ett hem och en självständig verksamhet.

Har själv funderat på bokbinderi, vävning, översättningsarbete. Möjligt även ett hem för trötta människor. Men vågar ingenting starta på egen hand.

För en tid blir jag kanske tvungen att ställa in mina möbler o. dyl. och söka mig in i någon annans hem

eller möjligen medfölja på resor, — iall något sådant kan tänkas kunna erhållas. Men sedan?

Att det i Iduns vida läsekrets måtte finnas någon klok och god människa, som med ledning av föregående — kunde och godhetsfullt ville hjälpa med ett råd eller ett förslag, hoppas

Ensam och hemlös.

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT.

N: r 14. Om man varje kväll fuktat något grånat hår med starkt tévatten, kan det därigenom återfå sin forna färg eller är tévatten på något sätt skadligt för håret?

En bekymrad.

Té är alls ej skadligt för håret. Följande medel säges återställa förlorad hårfärg: Grönt té 60 gr., salvia 60 gr. Lägges i en järngryta och övergjuttes med 9 del. kokande vatten. Ett tätt lock lägges över, och dekokten får sakta sjuda tills den kokat in med en tredjedel. Hålles upp och får stå övertäckt ett dygn, silas på buteljer. Håret fuktas härmed varje afton och hårbotten masseras på så sätt att man känner själva skalpen röra sig under fingrarna. Se för övrigt sv. på fr. 12 i n: r 12.

N: r 15. Var finnes svavelbarium att köpa? Har frågat å apotek men finns ej där. Dalkulla.

Ni får skriva till något apotek i Stockholm. Där brukar svavelbarium finnas, såvida ej kristiden inverkat på det som på så mycket annat.

N: r 16. Vad skall man göra mot besvärande hårväxt, särskilt i ansiktet? Förstörde huden en gång i min tidigaste ungdom med ett hårborttagningsmedel, så att läkarehjälpmåste anlitas, varför jag har förklarlig respekt för sådana preparat. Hur verkar manne fru Skönhetsdoktors omskrivna svavelbarium? Uppstår manne »stubb» vid äldre år efter flitigt begagnande av dylika medel, eller är det så lyckligt, att håren så småningom vissna bort? Är i varje fall tacksam för recept å nämnda preparat. 26 år.

Medlet med svavelbarium är oskadligt, det kan möjligen något irritera huden, men då behöver man blott påstryka litet zinksalva. Men som alla andra hårborttagningsmedel, måste det upprepas vid behov. Se sv. på fr. 528 3 i n: r 7.

N: r 17. Godhetsfullt meddela ett smärtfritt och effektivt sätt att få bort vårtor å händerna. Har aldrig förr haft vårtor å händerna, men har nu fått 8 stycken och vet ej någon bot mot det onda. Tacksam för svar är

»Förtvivlad Göteborgska.»

Medel mot vårtor: Låt strimlor av friska citronskal ligga och draga några dagar i stark vinättika. Lagg sedan skalen över vårtorna och täck dem med ett förband. Snart vissna vårtorna bort och försvinna.

Forts.

LEDIGA PLATSER

Bildad, barnkär flicka, enkel och anspråklös samt kunnig i enklare sömnd får plats den 1 maj i köpmansfamilj att deltaga uti barnens vård och hjälp med läxläsning samt vara villig hjälpa till med inom hemmet förekommande lättare sysslor. Svar med betyg, rek. och löneprentationer till »Vänligt bemötande», Halmstad p. r.

Frisk, anspråklös, bildad flicka, helst från landet, erhåller nu genast plats i prästfamilj. Jungfru finnes. Svar med foto och lönepret. till »Familjemedlem», Ed a n e.

Duglig kokerska

erhåller förmånlig plats 15 maj i mindre familj. Svar med betyg och löneanspråk ställes till »Ingenjörsfamilj», Grängesberg.

Plats finnes

för en 25 å 30 års bildad och kunnig flicka att tillsammans med husmodern sköta hemmet. Eget rum. Sykunnighet önskvärd. Svar till Doktorinnan S. Ekman, Södertelge. Rt. 218.

Vid

länslasarettet i Uddevalla

är platsen som sjuksköterska vid lasarettets Isoleringsavd. ledig. Löneförmaner: Lön med dyrtidstilllägg under år 1919 pr mån. kr. 55:56, en månads semester samt kostpengar kr. 45. Ansökan med betygsskrifter, åldersbevis, läkarebetyg och foto sändes till Lasarettssläkaren.

H U D I K T V Ä T T - P U L V E R

(MED VIOLDOFT)

sparar tid och arbete

BARNÄNGENS

KEMISKA FABRIKERS A.-B.

H. M. KONUNGENS HOVLEVERANTÖR

GRUNDAD 1868

”Man har en ovanligt angenäm stund i deras sällskap”, säger Grano om den roliga bok

PAULINE BRUNIUS

och hennes man skrivit om varandra.

Man njuter lika mycket

av fru Brunius' sällskap i boken som på scenen, vare detta nog sagt — och avbryter läsningen då och då med ett klingande skrott

”Med lika gott humör skriver John Brunius om Pauline Brunius“
(Kaifas i Svenska Dagbladet.)

Publikens gunstlingar på
LARS HÖKERBERGS FÖRLAG

Prenumerera

på

Idun!

Föreståndarinne- och Husmodersplats.

Att förestå en av industriidkare och köpmän i Örebro iordningställd samlingslokal för kontorsanställda i samband med restaurantrörelse sökes en för detta företag lämplig medelålders dam att såsom husmoder och föreståndarinna sköta detta.

Sökande, som måste vara väl meriterad, bör hava fullständig kännedom om dylik rörelse, ha gott och trevligt sätt mot abonnenter och förmåga att leda där anställd personal.

Skriftliga ansökningar åtföljda av fotografi, rekommendationer och löneanspråk insändes snarast till

Örebro Industriidkares och Köpmäns Fastighets-A.-B.,

Örebro.

SKÅNEGÅRDEN,

BÅSTAD

Förnämt, komfortabelt bostadshotell med rum i pris 6 till 15 kr., dubletter 30 kr. Rumsbeställningar hos receptisen, fröken A. Tersmeden, adr. före 1 Maj Roslagsgatan 15, Stockholm, sedan Båstad. Prospekt på begäran.

ANKLING, 38 år, med tvenne små, 6-9 år, 10,000 kr. inkomst, 3 rums bekväm och trivsamt våning i Göteborg, söker god och sympatisk kvinna från gott hem att sköta hushållet f. o. m. 1 okt. eller förr. Svar med foto till »Uppfostran», Nordiska Annonsbyrå, Göteborg.

ENKEL, BÄTTRE FLICKA erhåller på lantgård i Uppland, mot fritt vivre och event. någon lön plats att vara frun behjälplig med skötsel av hushållet och två små barn. Jungfru finnes. Svar helst med foto märkt »Våren 1919» till Iduns exp.

BÄTTRE, BARNKÄR FLICKA, kunnig i matlagning, konservering och sömnad och som tillika med husmor, utan jungfru, vill åtaga sig vården av ett litet hem, erhåller god plats. Fotograf, betyg och löneanspråk torde sändas till »Ingenjör 3 personer, Iduns exp. f. v. b.

ENKEL BÄTTRE FLICKA erhåller plats med första på större herrgård i Norra Uppland som köksa, husea finnes. Den sökande bör vara kunnig i enkel matlagning bakning och vävning. Hjälpt till grovtysslor. Lön efter överenskommelse. Rek. o. betyg sändes till »Lanthem», Wästland, Rt. 2.

EN FLICKA av bättre familj, kunnig i matlagning och bakning samt villig deltaga i husliga göromål (utom grovtysslor) erhåller genast plats i prostgård i södra Dalarna. Svar med lönepretentioner och referenser, helst med fotografi sändes till »Prostgård», Kvista.

BÄTTRE FLICKA i ålder om 20 å 25 år, kunnig och villig att på egen hand utföra alla göromål i hushåll om två personer, erhåller omedelbart plats i hem vackert beläget i södra Norrland. Familjemedlemskap. Svar torde sändas under adress »L—d», Ytterhogdal.

BILDAD FLICKA, villig att tillsammans med husmodern sköta litet hem, 2 barn, erhåller plats i enkelt prästhem i norrländsk skogsbygd. Svar med foto, löneanspråk o. rek. till »Y. H.» Iduns exp. f. v. b.

SNALL OCH VILLIG, elementarbildad bättre flicka önskas som hjälp att deltaga i göromål i ett hem där barn o. jungfru finnes. Svar till »Officersfamilj», Jönköping.

Fröken, villig att gå frun tillhanda och något kunnig i sjukvård erhåller anställning. Brygggholmens Gärd, Enköping. Allm. tel. Vallby 16.

Undervisningsvan **läraresska eller informatör** sökes till hösten för flicka o. gosse 9-17 år att undervisa i förberedande kurserna till elementarskolan samt musikspel. Betyg o. lönepret. sänd. t. Fru C. Ganslandt, Nygård, Smedstorp.

En stadgad flicka får väl avlönad och god plats som husea 1 maj. Delat rum. Svar till Doktorinnan Reuterskiöld, Borgholm.

Utmärkta organ

för annonsering i landsorten:

- Arvika:** Arvika Tidning.
- Avesta:** Avesta Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Eksjö:** Eksjö-Tidningen.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gefle:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hälsingborg:** Hälsingborgs Dagblad.
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Höganäs:** Höganäs Tidning.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Karlstads-Tidningen.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren.
- Kristinehamn:** Ansgarii-Posten.
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Ludvika:** Ludvika Tidning.

UNG FLICKA från ett bättre hem som önskar under duglig husmoders ledning praktisera i ett större lant-hushåll för plats mot fritt vivre. Två jungfrur finnas. Svar till »Mä-laröarna» under adress S. Gumaelii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Barnfröken erhåller god plats uti tjänstemanna-familj för skötsel och tillsyn av fem barn i åldern 8 år-9 mån. Eget rum. Familjemedlem. Två tjänare finnas. Svar med referenser och löneanspråk till »Barnkär och pålitlig», Iduns exp. f. v. b.

Finnes i Sverige någon kvinna, som kan leva utan flirt och nöjen, så gammalmodigt att hon önskar stanna på en god plats å egendom 1 tim. från Stockholm. Kompetent i samråd med husmoder laga god husmanskost. Måste vara barnkär. Husa och barnjungfru finnes.

Reflekteras här, skriv då så utförligt som möjligt, tro ej att många sökande skriver. Ni kan bli ensam. Adressera Post Box 23, Kungälv.

Bra plats. För utmärkt värek. i god matlagning och alla hushållsytsslor skicklig flicka till två pers. mor o. son. Hög lön för värdefull hjälp. Svar till »Doktor A», Linnégatan 5, and. vän., Göteborg.

Två ärliga och ordentliga flickor (helst troende) med goda rek., få goda platser å vacker herrgård i Bohuslän. Den ena barnkär samt kunnig i matlagning. Den andra som ensamjungfru. Svar till »S. A. och E. O.», P. r. Hällevadsholm.

Vid **Uppsala läns sinnesslöanstalt** Rickomberga skola, är en lärarinne-plats ledig den 1 sept. 1919. Begynnelse-lön 500 kr. och allting fritt, 3 ålderstillägg om 100 kr. efter 5, 10 och 15 tjänsteår. 40 % dyrtids-tillägg. (Nya löneformåner äro under utarbetande.). Musikalisk lärarinna, med avgångsbetyg från Slagsta seminarium, äger företräde. Ansökan ingives med det snaraste till Styrelsen för Uppsala läns sinnesslöanstalt, under adress Rektor H. Bergwall, Uppsala.

Sjuksköterska,

som även genomgått kurs i sinnessjukvård erhåller plats i Försörjningshemets sinnessjukhusavdelning i Trollhättan den 1 juni. Ansökan med frejde- och tjänstebetyg torde insändas före den 15 nästa maj till ordf. i Trollhättans stads fattigvårdsstyrelse. Lön 600 kr. pr år jämte kristids-tillägg. Trollhättan den 12 april 1919. Fattigvårdsstyrelsen.

- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mariestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Norrköpings Tidningar.
- Nyköping:** Södermanlands Nyheter.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Oskarshamn:** Oscarshamps-Posten.
- Sköfde:** Skaraborgs Läns Annonssblad.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Säter:** Sätters Tidning.
- Trelleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohusläningen.
- Uppsala:** Tidningen Upsala.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Visby:** Gotlänningen.
- Västerås:** Vestmanlands Läns Tidning.
- Växjö:** Smålands-Posten.
- Ystad:** Södra Skåne.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik:** Örnsköldsviks-Posten.
- Östersund:** Jämtlands-Posten.
- Östhammar:** Östhammars Tidning.

Bildad flicka,

som vill åtaga sig matlagning, bakning och konservering, erhåller mot god avlönning anställning över sommaren, juni-okt. på lantegendom med naturskönt centralt läge vid skog och sjö i mellersta Sverige. Familjemedlem. Jungfru finnes. Ej lantbruk. Svar till »Grosshandelsfamilj», Svenska Telegrambyrå, Örebro.

Enkel, bättre flicka,

villig att deltaga i hushållsgöromål, trädgårds- och smådjurskötsel m. m. får plats den 1 eller 15 maj i 2 personers hushåll å mindre egendom. Jungfru finnes ej. Eget rum. Familjemedlem. Svar jämte foto och lönepret. under adress »Vänligt bemötande», Villa Ekeboudd, Norrtelje.

Husföreståndarinnan,

utan fordringar, villig att förestå hushåll och hava omvårdnad om fyra barn i skolåldern, kan genast mot goda löneformåner erhålla anställning hos Håradsskrivare Stenhammar, Linköping.

Fröken eller jungfru

ordentlig och sparsam, kunnig i matlagning och övriga i ett hem förekommande göromål, villig att förestå ensam persons hushåll samt tidvis avbyta husfrun i skolhushåll i närbelägen stad i södra Norrland, erhåller genast plats. Svar med betygsskrifter, referenser, om möjligt fotografi samt uppgift på löneanspråk sändes till »Fröken eller jungfru», under adress S. Gumaelii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Sjuksköterskebiträde

erhåller plats å Trollhättans Försörjningshem den 1 nästa juni. Ansökan med frejde- och tjänstebetyg torde insändas före den 15 nästa maj. Lön kronor 300 pr år jämte dyrtids-tillägg. Trollhättan den 12 april 1919. Fattigvårdsstyrelsen.

Sjuksköterska.

På grund av sjukdom är plats ledig för sjuksköterska eller annan kvinna, van vid sjukvård och sinnessjukvård, arbetsam och intresserad för sådant arbete som förekommer vid en fattiggård, till vilket hör, att, förutom egentlig sjukvård utöva tillsyn över patienternas beklädnad och bostädernas snygghet o. s. v. Lön med inräknat dyrtidstillägg 57:50 pr månad. Ansökningar, åtföljda av vidimerade betygsskrifter, åldersuppgift, läkarbetyg och fotografi insändas under adress Rällsö fattiggård, Rällsö.

För kvinnlig sekreterare,

duktig och pålitlig, för skötande av mindre privatkorrespondens och bokföring finnes plats ledig hos Bruksdisponent i naturskön trakt av Värmland. Sökande bör vara kunnig i maskinskrivning och engelsk korrespondens. Helst önskas en bankdam i ålder 30-40 år. Svar med uppgift och lönevillkor och datum för tillträde sändes till märke »Bruksdisponent-sekreterare», under adress S. Gumaelii Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

Vid Dalarnes sinnesslöanstalt, Hedemora,

äro en lärarinne- och en översköterskebefattning till ansökan lediga. Löneformåner: fritt vivre, 500 kr. i grundlön och 400 kr. i dyrtids-tillägg för år 1919. Kompetens: för den förstnämnda helst Slagsta utbildning och för den senare sjuksköterskeexamen. Ansökningshandlingar ställas till Styrelsen och åtföljda av präst-, läkare- och övriga betyg varmed sökanden vill styrka sin kompetens insändas till föreståndarinnan före den 1 maj.

Köksföreståndarinnan,

kompetent att förestå ett hushåll för cirka 200 personer, erhåller plats vid Göteborgs Barnbördshus. Lön f. n. 1,200 kr. Bestyrkta betygsskrifter insändas till Barnbördshuset Göteborg.

Översköterskor

(Första sköterskor) erhålla anställning vid

Östersunds Hospital.

Närmare underrättelser meddelas av överläkaren.

Arbetsföreständerska

erhåller plats vid Holtermanska sjukhuset. Fordringar: praktisk erfarenhet i kvinnoslöjd och förmåga att med allvar och noggrannhet leda patienternas handarbeten. Lön jämte dyrtidstillägg 1,200 kr., kost, bostad och tvätt. Bestyrkta betygsskrifter insändas till förvaltningsrådet för Holtermanska sjukhuset, Göteborg.

Vid Uppfostringsanstalten för sinnesslöa barn å Stretered

kungöres härmed en lärarinnetjänst ledig att tillträdas den 1 nästk. september. Ansökan åtföljd av ålders- och frejdebevis, examensbetyg samt läkareintyg jämte övriga handlingar, med vilka sökande vill styrka sin kompetens, insändes till anstaltens föreståndare under adr. Källedred före 10 nästk. maj. Examen vid Seminarier för utbildande av sinnesslöa lärarinnor önskvärd. Tjänstgöring vid annan sinnesslöanstalt räknas som merit. Tjänsten tillsättes med 3 månaders ömsesidig uppsägningsrätt. Arligt lön i ett för allt 1,950:-- kronor med 3 ålderstillägg å 150 kr. efter 5, 10 och 15 års välvisad tjänstgöring. Styrelsen.

Husmodersbefattningen

vid Stockholms läns Sinnesslöanstalt, adr. Väsby, är ledig att tillträda den 10 maj, eller möjligen senare, beroende på eventuell överenskommelse. Hushållet består av o. a. 190 personer. Lönen utgår med 700 kr. för år samt fritt vivre. En månads semester med fri vikarie samt 2:50 pr dag i kostpengar under semester-tiden. För innevarande år utgår dyrtidstillägg med 33 1/3 % av lönen. Ansökningar, åtföljda av åldersbetyg, läkarebetyg samt de rekommendationer sökanden önskar åberopa, ställas till Styrelsen för Stockholms läns Sinnesslöanstalt, Väsby, före 1 maj. Styrelsen.

Platsen såsom sjuksköterska

vid Vetlanda köpings epidemisjukhus är till ansökan ledig att omedelbart tillträdas. Fast lön 700 kr. pr år, fri bostad, lyse och vedbrand. Fri kost under den tid, då sjukhuset är belagt med patienter. Sköterskan äger rätt att under vissa villkor åtaga sig privatvård inom köpingen. För innevarande år dyrtidstillägg å 200 kr. pr år räknat. Ansökningshandlingar torde före 1 inst. maj insändas till Hälsovårdsnämnden i Vetlanda.

PLATSSÖKANDE

BILDAD, MUSIKALISK FLICKA önskar under sommaren plats på landet, villig deltaga i alla förekommande sysslor. Har förut haft plats. Svar till »Fritt vivre», Gumaelii Annonsbyrå, Malmö.

BÄTTRE, ENKEL FLICKA, 21 år, önskar komma i bildad hem, för att deltaga i matlagning, samt lära allt vad i ett bättre hem fordras. Helst i Småland eller norra Skåne, gärna där jämnärga finnes. Svar inom 8 dagar till »Våren 1919», Skurup.

17-ÅRIG MUSIKALISK FLICKA, som nu utgår från ett av Göteborgs bästa 8-klassiga läroverk, önskar under 2 mån. i sommar komma till något större gods i närh. av sjö för att läsa och spela med ett å två barn. Tacksam för svar till »Direktörsdotter», Svenska Telegrambyrå, Göteborg.

UNG LANEBUKAREDDOTTER önskar mot fritt vivre komma i bättre hem, där tillfälle gives att få lära spela piano. Är villig att deltaga i förekommande sysslor. Svar till »Villig», Falun p. r.

SEM-STUD. önskar under instundande juni-aug. plats i mindre familj på landet att läsa med ett par barn. Deltager gärna i hushållsgöromål. Någon lön önskvärd. Svar emotes med största tacksamhet under adress »Sem-stud., Göteborg 5, p. r.

"BAKAHEMMA"

Äkta jästpulver Absolut bäst. A.-B. Schött & Son, Sthlm.

FULLT HUSHÅLLSKUNNIG, bättre medelålders flicka önskar i juni plats till ensam dam eller liten familj. Helst att medfölja till badort över sommaren. Svar till »Magda», Iduns exp. f. v. b.

BILDAD DAM, enkel o. anspråkslös önskar plats, som värinna i gott hem, där husmoder saknas, att med tjänarens hjälp sköta hemmet. Mångårig erfarehet. Stor arbetslust. Gärna där barn finnes, vilka behöva merderlig vård o. tillsyn. Bästa ref. Svar till »Margret», Gumaelii Annonsbyrå, Göteborg.

BILDAD MUSIKALISK FLICKA av god familj önskar under sommarmånaderna plats i gott hem att deltaga i alla hushållsgöromål. Familjemedlem. Svar till »Ingrid», Iduns exp. f. v. b.

UNG BILDAD FLICKA med god hälsa, varmt intresserad för trädgårdskultur, önskar att mot fritt vivre deltaga i allehanda trädgårdsarbeten i en större trädgård under sommaren. Svar till Dalbyö Gärd, Västerljung.

ENKEL, BARNKÄR LÄRARINNA önskar plats under juni-juli. Deltar i alla husliga sysslor. Sykkunnig. Fritt vivre önskas. Svar till »Husmoderns hjälp», Iduns exp.

ENKEL, BÄTTRE FLICKA önskar plats i slutet av maj å herrgård eller större prästgård såsom husmoders verkliga hjälp. Har genomgått folkhögskolekurser samt hushållsskola. Är kunnig i sömnad och husliga sysslor. Lön enligt överenskommelse. Tacksam för svar till »Stilla och anspråkslös familjemedlem», Iduns exp. f. v. b.

UNG, bildad o. frisk östgötska önskar plats under sommarmån. som hjälp o. sällskap (högslän., renskrivn.) ev. hush. Sv. t. »M—a L—n», Iduns exp.

29-årig folkskollärlarinna

önskar under tiden 25 juni-25 aug. komma i gott hem på landet, huvudsakligen för att lära matlagning och ett hems skötsel i övrigt. Är villig att läsa med mindre barn, deltaga i sömnad, vävning o. d. Fritt vivre. Svar till »H. V.» Iduns exp. f. v. b.

20-årig, bättre flicka

önskar till 1 juli, såsom familjemedlem plats å prästgård eller större egendom, gärna där barn finnes, för att under husmors ledning få deltaga i alla i ett hem förekommande göromål. Lön önskvärd. Svar till »Vänligt bemötande», Kalmar p. r.

Barnträdgårdsledarinnan

önskar anställning. Svar till »30 år», Norrköping p. r.

En eller två 17-års flickor

som genomgått 8-klassigt läroverk, önskar att mot fritt vivre komma i gott hem till större egendom för erhållande av praktik för inträde i husmodersskola samt därefter i skolköksseminarium. Önskemål livligt umgänge, talrik ungdom och tillfälle till bad. Svar till »En eller två 17 års flickor» under adress S. Gumaelii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Ung dam

med anställning vid posten, kunnig i maskinskrivning önskar ombyte av plats som privatsekreterare eller annat lämpligt. Om önskvärt deltages även i hushåll. Svar till »Verkligt god plats», Göteborg 11.

INACKORDERINGAR

18 ÅRS FLICKA av god familj söker å lantegendom, där husmoder önskar hjälp med hushållet, som medlem i familjen inackordering emot 50:-- kr. pr mån. Bästa referenser lämnas och önskas svar omgående till »Anna 1919» under adress S. Gumaelii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

BARN OCH SOMMAR! Vid sällsynt lockande, långgrund havsbadsstrand, i vacker fridfull trakt med erkänt hälsosamt klimat, i hygieniskt och kultiverat hem mottagas i sommar för längre eller kortare tid några små gossar och flickor till samvetsgrann vård, erfaren undervisning, närande diet och stärkande bad. Läkare i närheten. De alla bästa referenser! Hjalmar Kumlien, Fil. kand. Maja Söderlund-Kumlien, Konstnärinna, Försölv. (Skåne)

UNG DAM önskar nu genast inackordering i gott hem hos eller i närheten av akuscheriska, helst i norra eller södra Sverige. Svar med uppgift om pris jämte andra upplysningar som kunna vara av intresse, emotes tacksamt till »April», Iduns exp. f. v. b.

Professor PATRIK HAGLUNDS
Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatkliniken
R. T. 7025. Stureg. 72, Stockholm, S. T. 8301.
För behandling av stöje- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubningar.

D:r A. KARSTEN
Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsgatan 60, STOCKHOLM
Behandling av
reumatiska åkommor.

Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage
och Pedagogisk Gymnastik
medför enligt kungl. maj:ts medgivande samma komp. o. rättigheter som en kurs vid Gymn. Centralinstitutet.
Kursen 2-årig börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odeng. 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
avläggs efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar 1 sept.
Prosp. Major J. G. Thulin, LUND.

GÖTEBORGS GYMNASASTISKA INSTITUT
Förmånligaste specialkurs i
MASSAGE O. SJUKGYMNASTIK
Gedigen och fullständig utbildning
Begär illustrerat prospekt.

Göteborgs Enskilda Handels-Gymnasium
Fullständigaste ensk. handelsläroverk
Framstående lärarekrafter.
Studierektor: Föreståndare:
ANDREAS CARLBERG ERIK BÖRNER
Fil kand. Diplom. Dir. Avgångsex. fr. fr. Handelshögskola Göteborgs Handels- och Sjöfartsskolan i Stockholm.
Inspektör:
OTTO NORDENSKIÖLD
Fil. d:r Prof. vid Göteborgs Högskola.
Begär illustrerat prospekt.

Fräkencreme
Borttager fräcknar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 4.50 + porto. Förs. direkt. Franska Parfymmagasinet, Hofleverant. 21 Drottningg., Sthlm.

Ica
och dylikt undgås bäst genom bruk av livmoderspruta. Pris 15, 19, 23 kr., med båda rören 20, 25, 30 kr. Lämpligaste lösning är Noliberpulver 5 kr. pr ask. Livmoderspegel 10 kr. Även andra sjukvårdssartiklar. Frielista mot 12 öre porto.

CARL G. SCHRÖDER,
Hölvångsgatan 53 b, Malmö.

Crème Ideale
förlämnar ansiktshuden ungdomlig och mjuk gör huden mjuk och smidig samt röda bander vita. 3.50

Mot grått hår och mjäll.
Härmed meddelas att det utmärkta och så mycket efterfrågade härvattnet mot grått hår som förhindrar hårfall och fullständigt borttager mjäll och som i över 40 års tid förts i Fanny Gelins Parfymmagasin, Malmörsgat. 5, Sthlm., numera fås under adr. Firma Fanny Gelin, Norrviken, Riks- och Sthlmst. Norrviken 214. Pris 6:30 kr. fraktfritt.

SJU
dagar i veckan
läses en annons i
IDUN

Idun utgives denna vecka i A och B.

Strengnäs Husmodersskola.
Sommarkurs 3 juni-12 augusti. Hösttermin 18 aug.-15 dec. Prospekt med referenser genom Fru M. Braune, Strengnäs.

Elfkullens Husmodersskola,
Jemshögsby, börjar sin sommarkurs 15 maj. Undervisning i finare och enklare matlagning, konservering, bakning m. m. jämte linne- och konst-söm, knyppling, växtfärgning och vävnader. Prospekt mot porto.
Selma Gustafsson. Föreståndarinnan.

Privata Högre Lärarinneseminarium i Stockholm.
Riddaregatan 23.
Omfattar en lägre, tvåårig kurs, samt en därpå byggd högre kurs, avdeln. III, vars genomgående medför högre kompetens.
Fördringar för inträde i avd. I: Fullständigt avgångsbetyg från 8-klassig flickskola samt prövning i föreskrivna ämnen.
Inträdesprövning till avdeln. I anställes i början av juni och i slutet av augusti. Extra elever mottagas i ett eller flera ämnen.
Ansökningar, åtföljda av betygsavskrifter, frejdebetyg och läkarebetyg, insändas under adress Riddaregatan 25, Stockholm, före den 5 maj, till läroverkets föreståndarinnan, fröken Sofi Anderson, som även meddelar upplysningar.
STYRELSEN.

Vid Snöans Lanthushållningsskola,
Dala-Järna,
(vacker trakt i Dalarna) mottagas från början av maj 2 å 3 unga flickor som trädgårdselever. Teoretisk och praktisk undervisning i trädgårdsskötsel och konservering, om så önskas även i huslig ekonomi och laugårdsskötsel. Lämplig ålder 17-20 år. Pris per månad 50 kr. Prospekt och närmare upplysningar från skolans föreståndarinnan.

PERSBORGS PENSIONAT RÄTTVIK
Rikstel. 23 & 69.
Rikstel. 23 & 69.
Från 1 juni sänkes grundpriset för *hjälpension* från nu gällande 15 kr. till 12 kr. pr dag.

Annonsera i Idun!

Svenska Kurortföreningen

- Bie** Vattenkuranstalt, Katrineholm. Kneippb. Starkt radiumhaltigt vatten. Skogsluft. Läkare: Professor Astley Levin, Sthlm.
- Borgholm** Ostkustens Pärla! Alla nutida bad. Läk.: Dr. Nils Marén, Uppsala. Upplysn. gm. Kamrerarekontoret.
- Båstads** Havsbad o. kuranstalt. 1/6-1/9. Milt jämnt klimat, härl. lög., en av Väst kustens naturköen. badorter. Läkare: D:r Axel Hellstenius, Stockholm. Sjukgymnast T. Holmberg.
- Djursåtra** Brunn, Versås. Lugnt, stilla, enkelt. Högt o. fritt läge. Järnkällor. Vål serv. bad. Hetluft. Elektr. ljusb. Omsorgsfull massagebeh. Billigt. Läk.: Hjalmar Anderson, Uppsala.
- Fjällnäs** Sverges högst belägna luftkurort, ca 800 mtr ö. h. I björkskogsbältet. Härlig fjällnatur, gott bord, ca 60 rum. Juni-Aug. Läk. H. Laurell.
- Furusund** Havs- o. Gyttebad i Sthlms skärg. Läk.: D:r Emil Zander, Sthlm. (Spec.: Hjärtsjukdomar.)
- Götarp** pr Gnosjö. Smål. Högt läge i skogr. trakt vid sjö. Vanl. badf., god järnkälla. Rikst. Mass. Läk.
- Helsjöns** Kuranstalt, Horred. Västergötl. Reum., gikt, nerv- o. hjärtsjukd. Spec.: gyttebad. Lämpl. rekreationsort. Barrskog. Gott bord. 28/5-8/9. Läk.: Doktor Birger Dahlgren.
- Hjo** Badanst. Sundaste läge i den förtj. Guldkroken v. Vättern. Utm. bad. Nytt strandb. 1 a kl. bost. God mat. Läk.: D:r E. Tengstrand, Sthlm. För gymn. och mass. D:r H. Ekberg, Sthlm.
- Johannisdal** v. Köping. Järnkälla m. hög radioaktivitet, vars vatten anv. även till alla bad. Läkare: G. Ericsson, Köping.
- Källvik** 8/6-21/8 v. Loftah. Hälsobad mot Rheum. Gikt, Nervsj. Läk.: W. Bergwall, Kneippbaden.
- Lannaskede** Härl. läge å Smål. högl. skogr. trakt. Stark järnk. Alla brukl. badf. Radiuminstitut. Egen mathålln. o. diet-bord. Oppnas 3 juni. Läk.: D:r Sigge Wikander, Sthlm.
- Loka** 5/6-16/8. Rheumat. Hjärtfel. Neurasth. Berömda gyttebad. Radiuminhal. Overl. Th. Hedberg, Sthlm.
- Lundsbrunn** Hälsobrunn och badanstalt. Högt o. torrt läge i natursk. trakt nära Kinnekulle. Berömd järnkälla, starkt radioaktiv. Billigt. Läkare: E. Pontén, Göteborg.
- Lysekil** Havsbad, klimatisk kurort och rekreationsort, fullst. brunns- och badkur, sjukgymn. o. massage. Mod. anlägg. o. goda bostäder. Nya bergsrom. Läkare: Hjalmar Fries, Sthlm.
- Malen**, Båstad. Fullst. kurort. Varm- o. havsbad. Vidsträckt barrskog. Sjukgymnastik. Lekledarinnan. Läk.: Professor K. J. O. at Klercker, Lund.
- Marstrand** Havskuranstalt med utm. bad, spec. gytte- o. tvålmassageb., goda kommunik., billiga levnadsomk. Prospekt gen. badkontoret. Läk.: D:r Ivar Lagerberg, Marstrand.
- Medevå** Skogssanat. Berömda järnk. med radioaktiv utstrålning. Utm. gytte- o. halvbad. Sol- o. luftb. Kalla bad i Vättern. Terrängkurer. Dietiskt bord. Läk.: G. Bergmark, Uppsala.
- Mösseberg** Vattenkur. o. sanatorium. 1100 f. ö. Öppet hela året. Nauheimerb. m. flyt. kols. el. ljusb. Inhalatorium. Röntgen- o. högrekvensavd. Läk.: Fr. Odenius, Sthlm.
- Norrtälje** 16/6-24/8. Berömda gytte-massageb. spec. för led- o. muskelreum. Kolsyre- o. tallbarrs. Vacker natur. Vatten. Rum o. mat för badg. 7 å 8.50 pr dygn. Läk.: C. Pontén.
- Nybro** 29 km. fr. Kalmar. Praktisk barrskog. Alla moderna badf. Starka järnk. Radiuminst. Billigt. Gott bord. Läk.: Med. D:r G. Lundahl, Sthlm.
- Porla** Brunn. Berömda, kraftiga järnvatten. Fullst. badanst. I term. 1/6-1/7, II term. 5/7-2/8. Postadress Porla. Läk.: D:r H. Nauckhoff, Linnég. 12, Stockholm. Riks & Allm.
- Ramlösa brunn** Säs. 25/5-1/9. Alkalisk o. järnkälla. Spec.: Socker, gikt, njurl. Nauheimerbad. Röntgenunders. Läk.: Prof. K. Petré, Doc. M. Dr M. Ljungdahl, Lund.
- Ronneby** Brunn. Järnkällor. Bad. Rekreation. Fullst. Dietkurer för socker-, tarm- o. njursjukd. m. m. Läk.: D:r Thoring, Uppsala, D:r Rietz och D:r Falk.
- Ryd** Badanst. m. radioakt. järnk. Elektr. ljusb. Massagebad. Kneippbad. Skog o. sjö. Billigt. Läk.: Bertel Möller, Sthlm.
- Skagersbrunn** vid Svartå. Vatten- och luftkurort. Järnkällor. Radiuminst. Läk.: Joh. O. A. Bergqvist.

Olycksfall- och sjuk-Skadestånds-Automobil-Motorcykel-Glas- o. Vattenskade-försäkring.
Försäkrings A.-B. NORNAN, Göteborg.

ALTIFIN
För våren!
Dräkt- & bluspåsen "ALTIFIN" (patent)
för skydd mot mal och damm.
Säljes i hvarje välortad affär samt i parti hos
JOHN BLOMBERG & Co A.-B. STOCKHOLM.
TELEFONER: ALLM. 5113, RIKS 1201 & 1202.

Stockholms Nya Gymnastik-Institut
S:t Eriksgatan 32. 1-årig kurs. Begär prospekt!
TRÄDGÅRDSBÖCKER
Ny förteckning gratis från
A.-B. Hedéns Bokhandel, Hälsingborg.

TRÄDGÅRDS-MÖBLER
i stort urval, väl utförda.
RÖNNEÅDALENS AKTIEBOLAG BILLINGE.
Telefon 38.

Mösseberg, Villan I
Rabatterade rumspriser maj, juni augusti. FRU BOHLIN.

Annonsera i IDUN

Kvinnliga platssökande och lediga platser
såväl inom hemmen som överallt där kvinnlig arbetskraft kommer till användning kungöras fördelaktigast genom annons i Idun, landets äldsta och största kvinnotidning, som läses i alla bildade svenska hem från Ystad till Haparanda. Annonser mottagas af de flesta annonsbyråer i riket eller insändas direkt till
Iduns annonskontor, Stockholm